

1. Keskkonnakompleksloa taotlus

1. Käitaja andmed

1.1. Registrikood / Isikukood	10051731
1.2. Ärinimi / Nimi	osaühing Mooste Farmerid
1.3. Kontaktaadress	Lasteaia tee 5-3, Mooste alevik, Põlva vald, Põlvamaa
1.4. Kontaktisik	Alar Palla
1.5. Kontakttelefon	+372 5160700
1.6. Kontakt e-post	kavastupold@gmail.com

2. Käitise andmed

2.1. Käitise nimetus	OÜ Mooste Farmerid veisefarmi
2.2. Käitise aadress	Rasina mnt 18, Mooste alevik, Põlva vald, Põlva maakond
2.3. Territoriaalkood	4986
2.4. L-EST97 koordinaadid	X: 6451162 Y: 688450
2.5. Tootmisterritooriumi pindala (ha)	10,76
2.6. Käitise tegevuse algusaeg	15.07.1996
2.7. Käitise ohtlikkus	Pole ohtlik

3. Tegevusala

3.1. Tegevus- ja alltegevusvaldkond	3.2. Tööaeg tundides ööpäevas	3.3. Tööaeg tundides aastas	3.4. Ülesseatud tootmisvõimsus	3.5. Aastane tootmismaht
Sea-, veise- ja linnukasvatus - Veiste intensiivkasvatus käitises, kus peetakse üle 400 piimalehma või üle 533 ammalehma või üle 800 noorveise, kelleks loetakse üle kaheksa kuu vanuseid lehmullikaid kuni poegimiseni ja üle kaheksa kuu vanuseid pulle. Kui ühes käitises kasvatatakse vähemalt kahte käesolevas punktis nimetatud veiste kategooriat, arvutatakse käitises peetavate veiste arv kokku, kasutades järgmisi koefitsiente: piimalehm 1,0; ammalehm 0,75; noorveis 0,5. Kompleksloa kohustuslikkus otsustatakse võrdluses piimalehmade jaoks sätestatud künnisvõimsusega	24	8 760	591 ammalehma, 591 vasika, 9 pulli kohta	591 noorveist

2. Käitise asukoha kirjeldus

Asukoha üldiseloomustus

OÜ Mooste Farmerid lihaste laudakompleks asub Põlvemaal Põlva vallas Mooste aleviku idaservas Suurfarmitagune tee 9 (kü tunnus 47301:002:0092) ja Rasina mnt 18 (kü tunnus 47301:002:0142) kinnistutel. Kinnistute kogupindala on 10,76 ha, millest 1,36 ha on ehitiste alune maa, 2,73 ha on haritav maa, 2,31 ha looduslik rohumaa, 3,46 ha õuema ja 2,24 ha muu maa (millest 0,405 ha on veealune maa). Maaüksuste sihtotstarbeks on 100% ulatuses tootmismaa.

Käitise territooriumist põhja suunas on Rasina maantee ja lõunas Suurfarmitagune tee. Lähimbruses on maatulundusmaa, tootmismaa, ühiskondlike ehitiste maa ja ärimaa sihtotstarbega kinnistud ning kaks reformimata riigimaa maaüksust. Põhja, lõuna ja ida suunas on ümbritsevatel kinnistutel valdavalt haritavad põllumaad ja metsamaa. Lähimad elumaa sihtotstarbega kinnistud ja elumajad asuvad Mooste alevikus käitise rajatistest ca 170 m kaugusel läänes (Rasina mnt 14, kü tunnus 47301:002:0187) ja ca 300 m kaugusel edelas (Linajaama tee 2, kü tunnus 47301:002:0204) ning Laho külas ca 300 m kaugusel kirdes (Rae, kü tunnus 47301:002:0750). Elumaja asub ka käitisest ca 300 m kaugusel idas maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistul (Õöpiku, kü tunnus 47301:002:0391).

Käitisest ca 350 m kaugusel läänes on Mooste mõisa pargi kaitseala (registrikood KLO1200112) ning Mooste mõisa pargi ja alleede ehitismälestise ala (registrinumber 23752). Lähimad kultuurimälestised on Mooste mõisa auruveski katlamajaga (ca 150 m kaugusel), sepikoda (ca 340 m kaugusel) ja puutöökoda (ca 330 m kaugusel). Mõisa hoonetega seotud kinnismälestiste kaitsevöönd ulatub ca 100 m kaugusele laudakompleksist. Suurfarmitagune tee 4 kinnistul (kü tunnus 47301:002:0067) ca 200 m kaugusel läänes asub III kategooria kaitsealuse *Ciconia ciconia* (valge-toonekurg) elupaik (registrikood KLO9105478).

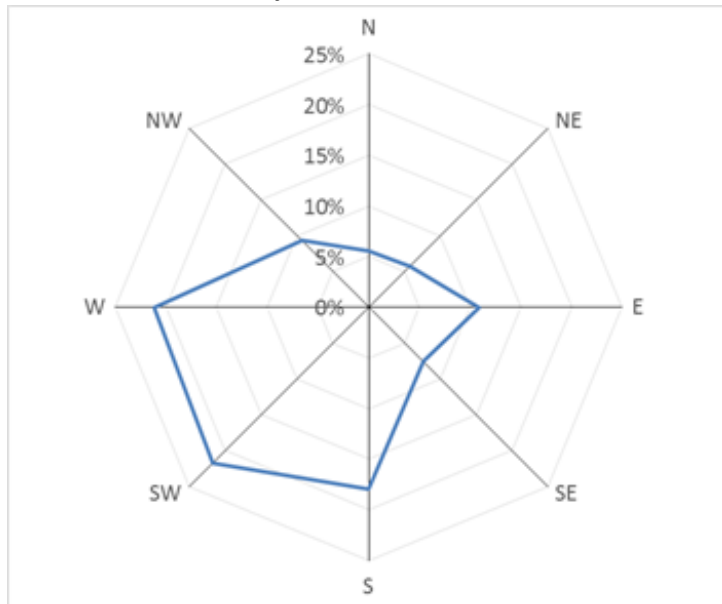
Käitisest ca 700 m kaugusel läänes asub Mooste järv (registrikood VEE2111100), mille veepeegli pindala on 11,4 ha ja valgala pindala 5,8 km².

Kliimatingimused

Käitisest ca 45 km kaugusel asub Tartu-Tõravere meteoroloogiajaam. Paljuaastased keskmised temperatuurid ja sajuhulgad kuude kaupa ning aasta keskmised temperatuurid ja aastased sajuhulgad Tartu-Tõravere vaatlusjaamas on Riigi Ilmateenistuse andmetel (www.ilmateenistus.ee/) järgmised:

jaanuar	veebruar	märts	aprill	mai	juuni	juuli	august	september	oktoober	november	detsember	AASTA	
-4,6	-5,3	-1,0	5,5	11,5	15,0	17,6	16,2	11,0	6,1	0,3	-3,3	5,8	°C
48	35	38	30	55	84	72	86	61	69	53	49	680	mm

Tartu-Tõravere vaatlusjaama tuuleroos, 2015-2017:

Muud käitise tegevusest või kohalikest oludest tingitud olulised keskkonnategurid

Maapinna reljeef lautade asukohas on tasane ning langeb kergelt lõuna-põhjasuunaliselt (abs kõrgus 48-50 m). Territooriumi põhjaservas on langus nõlvakaldega üle 10% (abs kõrgus 44-49 m) ning idapoolel langus nõlvakaldega 5-10% (abs kõrgus 49-46 m). Territooriumi põhjaserva on rajatud tiik ning kaitise rajatistest ida ja põhja suunda kraavid.

Alal on aluspõhjaks Kesk-Devoni settekivimid ning pinnakatteks valdavalt erineva paksusega moreenkate, vähemal määral ka jääjärvede setteid. Pinnakatte paksust mõjutab aluspõhja reljeef, jääaja eelsed ürgorud. Ehitusgeoloogiliste uurimuste põhjal lasuvad kaitise territooriumil 1,4 kuni 5,05 m sügavusel Kesk-Devoni Burtnieki ladestu heledavärvilised liivakivid (D2br). Ülemises osas tihe valkjashall või valkjaskollane peenliiv. Purdpinnakatteks on pleistotseeni jääjärvesetteline saviliivmoreen, peenliiv, jämeliiv ja tolmliid, mis on kaetud kuni 0,5 m paksuse mullakihiga. Kaitise rajatiste alusel maal on karbonaadiavaesel punakaspruunil või pruunil liivsavimoreeni lähtekivimil kujunenud kahkjast leetunud muld, lautadest põhja suunas alaliselt keskmiselt liigniiske leede-gleimuld ning madalamal tiigiäärsel alal alaliselt tugevasti liigniiske sügav madalsoomuld (turba sügavus üle 100 cm).

Pinnase ja põhjavee seisundit kajastavad andmed

Piirkonnas kasutatakse Ida-Eesti vesikonna Kesk-Devoni põhjaveekogumi põhjavett. Põhjaveekogum on kaetud savikate kvaternaarisetete lasundiga. Põhjaveekihi vesi on hästi kaitstud ja maapinnal asuvad reostusobjektid vee kvaliteedile olulist mõju ei avalda, seda väljendab nitraatide madal sisaldus põhjavees. Põhjaveekogumi keemilist seisundit hinnatakse Riikliku keskkonnaseire põhjaveekogumine seire 2016. a aastaaruandes heaks.

Peamiselt on veetaseme muutused seotud põhjavee loodusliku toitumise muutustega ja puudub oluline inim mõjust tulenev veetaseme alanemine. Põhjaveekogumi koguselist seisundit hinnatakse samuti heaks.

Kaitise tegevuse mõjupiirkonnas asuvate oluliste geograafiliste, looduslike ja tehnogeensete objektide iseloomustus

Kaitise rajatistest ca 15 m kaugusel lõunas on Mooste valla kompostimisväljak (kü tunnus 47301:002:0149) bioloogiliste jäätmete vastuvõtuks ja ladustamiseks (registreerimistõend JÄ/318028) ning vana küünihoone (kü tunnus puudub). Rajatistes ca 50 m kaugusel lõunas on Linajaama tee 15 (kü tunnus 47301:002:0202), Linajaama tee 8 (kü tunnus 47301:002:0200) ja Linajaama tee 6 (kü tunnus 47301:002:0201) kinnistutel asuv laudakompleks, kus tegeletakse väiksemahulisel ka veisekasvatusega.

Lautade ventilatsioonikorstnad ulatuvad ca 11,5 m kõrguseni ning kaitise mõjupiirkonna ulatuseks on seega arvestatud 575 m.

Kaitisest ca 500 m kaugusel edelas asub AS Tootsi Turvas katlamaja (õhusaasteluba L.ÕV/322475). Kuna veisefarmis küttekolded puuduvad, siis kumuleeruvat mõju õhusaastele eeldatavasti ei esine.

Kaitise asukoha kaart manustena	Lisa 1: Mooste_Farmerid_asendiplaan.png
Kaitise koordinaadistatud asendiplaan	Lisa 2: Mooste_Farmerid_karjamaad.png Lisa 3: Mooste_Farmerid_asukohakaart.png

3. Käitise tegevus

Käitise tegevuse eesmärk ja põhjendus

OÜ Mooste Farmerid põhitegevusalaks on lihaveisekasvatuse. Keskkonnakompleksloa taotluse esitamise ajal peetakse käitises 300 vasikaga ammlehma, 6 pulli ja 250 noorveist. Lähiaastatel planeeritakse ammlehmade arvu suurendamist ning noorveiste käitises ära viimist.

Käitise ülesseatud tootmisvõimsus on 591 vasikaga ammlehma ja 9 pulli kohta. Ülesseatud tootmisvõimsuse puhul on arvestatud kolme lauda summaarse puhkeala pindala, veiste ruumivajaduse ning kavandatud muutustega, mille puhul oleks ühes laudas pullid ja vasikatega ammlehmad ning kahes laudas vasikatega ammlehmad.

Loend peamistest tootmisetappidest

Veiste pidamine:

söötade hoiustamine ja ettevalmistamine;

söötmine;

jootmine.

Sõnnikukäitlus:

sõnniku eemaldamine laudast;

sõnniku ladustamine.

Veiste intensiivkasvatuse tugitegevused:

sööda varumine ja sisseostmine;

allapanu varumine;

veevarustus ja reovee käitlemine;

kütte- ja jahutusseadmete käitamine;

jäätmekäitlus;

loomsete kõrvalsaaduste käitlemine;

veterinaaria tugiteenus;

sõnniku laotamine põldudele.

Tehnoloogiaprotsesside plokk skeemid	Lisa 4: Mooste_Farmerid_plokk skeem.pdf
--------------------------------------	---

Tehnoloogiaprotsesside andmed

Protsessi nimetus	Veiste pidamine
Kestvus	24 h päevas 365 päeva aastas

Ainevood	Sisse: vesi, söödad, kemikaalid, ravimid, allapanu, energia, kütus, seadmed, seadmete varuosad ja hooldusvahendid, elusloomad (kajastatud tabelis 4.1, 5.1, 5.2, 6.1.2., 11.1., 11.2.). Välja: saasteained välisõhku, sõnnik, reovesi, jäätmed, loomsed kõrvalsaadused, elusloomad (kajastatud tabelis 4.1, 6.1.3., 7.5., 8.2.).
Ainevood - manused	
Muu asjakohane informatsioon	Allapanu (põhk) ja söödahein varutakse enamjaolt oma maadelt.

Töötajate arv olemasolevates ja kavandatavates tootmisüksustes	4
Tavapärase tööaeg	Päevane tööaeg kell 8.00-17.00, öövalve kell 19.00-5.00

Ülesseatud tootmisvõimsused alltegevusvaldkondade kaupa

591 ammlahma, 591 vasika, 9 pulli kohta

Planeeritud aastatoodangu maht

591 noorlooma

Käitiseiga seotud kehtivad keskkonnalaad	Laad puuduvad
--	---------------

4. Parim võimalik tehnika ja saasteheite vältimiseks või vähendamiseks kavandatav tehnika

4.1. Kasutusel oleva keskkonnajuhtimissüsteemi (KKJS), seadmete ja tehnoloogia vastavus PVT-järeldustes kirjeldatud või muule loa andja poolt määratud parimale võimalikule tehnikale (PVT).

PVT allikas ja valitud PVT nimetus

Jrk nr	PVT allikas ja/või viide
1.	„Veiste intensiivkasvatuse Eesti parima võimaliku tehnika juhendi põhjal koostatud PVT-järeldused” kehtestatud keskkonnaministri 27.03.2015 käskkirjaga nr 319

Tootmisetapid	Kasutusel oleva KKJS, tehnoloogia ja seadmete nimetused	Kasutusel oleva KKJS, tehnoloogia ja seadmete erikulude ja heite näitajad	PVT tehnoloogilised, erikulude ja heite näitajad	PVT jrk nr	Vastavusmärged
Juhtimine	Hea põllumajandustava	<p>Käitise juhtimine põhineb heal põllumajandustaval. Tegevusi nagu sisendite hankimine ja toodangu vedu, sõnniku eemaldamine lautadest ja laotamine planeeritakse süsteemselt. Toorme ja abimaterjalide hankimisel arvestatakse laoseisu ja prognoositavate kuludega, ruumilisel korraldamisel jälgitakse materjalide veo optimaalsust. Sõnniku laotamist planeeritakse arvestades alade varasemat kasutust ja ilmastikutingimusi. Töötajate koolitusvajadus määratletakse töötaja tööle asumisel. Töötajate pädevus tagatakse intensiivse väljaõppe ja juhendamiseega tööle asumisel ning igapäevatoos vajaduspõhise juhendamiseega. Seadmete kasutamisel järgitakse manuaalides esitatud eeskirju. Ettevõtte juhtkond hoiab end pidevalt kursis käitise tegevust reguleerivate õigusaktidega (sh keskkonnavalaste õigusaktidega), osalevad ettevõtte arenguks vajalikel koolitustel, mis käsitlevad ka keskkonnavalasteid teemasid. Eraldi keskkonnavalasteid koolitusi töötajatele ei ole korraldatud, vastavad teadmised antakse igapäevase juhendamise käigus. Regulaarselt koolitatakse töötajaid ohutustehnika ja hädaolukorras käitumise alasel. Käitise sisendite, toodangu ja ressursikasutuse üle peetakse pidevat arvestust. Energiakasutuse jälgimiseks registreeritakse kord kuus elektriarvestite näidud. Kütuse kasutust jälgitakse kuluarvestusena. Vee kasutuse jälgimiseks registreeritakse kord kuus veearvesti näit. Toorme kasutust jälgitakse kuluarvestusena. Jäätmetekke üle peetakse arvestust äravedude põhjal. Sõnniku tekke üle täpset arvestust ei peeta, kogused on hinnangulised. Seadmete ja rajatiste korrasolek tagatakse töötajate poolt igapäevase kontrolli ja hooldusega ning vajaduspõhise remondiga. Söötmis- ja sõnnikueemaldusseadme puhul teostab tootja oma seadmete regulaarset hooldust. Rajatiste hooldus, lekkekindluse kontrollimine ja remont toimub vajaduspõhiselt, kuid eelkõige karjatamise perioodil, mil lautades loomi ei ole. Ettevõttel on tegevuskava hädaolukordades tegutsemiseks ning töötajaid koolitatakse vastavalt. Tulekahju ennetamise ja tulekahju korral tegutsemise juhised on kirjeldatud tuleohutusjuhendis, hoonetes tagatakse tuleohutusvahendite olemasolu.</p>	<p>PVT nr 1 on veisekasvatuse ettevõtte heal põllumajandustaval põhinev juhtimissüsteem, mis koosneb vähemalt järgmistest osadest:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tegevuse planeerimine, sh sõnniku laotamisplaanide koostamine ning laotamise ettevalmistamine ja laotamiseks üleandmise korraldamine; c) töötajate piisav teadlikkus, perioodiline koolitus ja täiendõpe; d) omaseire korraldus ja andmestik, sh energia, vee, loomasööta ja mineraalväetiste kulu ning tootmisjääkide ja sõnniku tekke täpne arvestus; e) rajatiste ja tehnika remont ning hooldus, korrasoleku kontroll, hoolduskavade väljatöötamine; f) hädaolukordades tegutsemise kava. 	1	Vastab

Veiste söötmine	Kvaliteetsed söödad, loomarühmade füsioloogilisele tarbele vastavad söödaratsioonid, mobiilne söödamikser	Kasutatakse kvaliteetseid söötasid. Silo analüüsid teostab regulaarselt silokonservandi pakkuja. Loomad on grupeeritud füsioloogiliste vajaduste alusel ning söödaratsioon koostatakse vastavalt loomarühma füsioloogilisele tarbele. Põhisöödas kasutatakse silo, kuivheina ja mineraalsööta. Söödaratsiooni kuuluvad söödad kaalutakse, peenestatakse, segatakse ja jaotatakse kasutades mobiilset söödamikserit. Sööda segamiseks söödamikseri kasutamine tagab sööda ühtlase kvaliteedi. Pullidele ja vasikatele antakse lisaks söödaajahu. Lautades ja karjamaal antakse loomadele lisaks lakusoola.	PVT nr 3 eeldab, et sõltumata söötmistehnoloogiast: a) kasutatakse ratsioonis kvaliteetseid ning laboratoorselt analüüsitud söötasid; b) on ratsioon koostatud vastavalt looma (loomarühma) füsioloogilisele tarbele (söötmisnormidele); täisratsioonilise segasööda söötmisnormide väljatöötamisel rühmitatakse loomad võimalusel toodangu, laktatsioonifaasi või mingi muu parameetri alusel, arvestades seejuures nii karja suuruse, produktiivsuse, geneetilise piimatootmise võime, loomade toitumuse kui ka tööjõu vajadusega söötmisel; c) arvestatakse söötmise tehnoloogia valikul selle positiivsete ja negatiivsete mõjudega produktiivsusele, looma tervisele ja keskkonnale; d) söötade segamisel tagatakse homogeensus.	1	Vastab
Veiste söötmine	Betoonpinnal aunas ladustamine	Kuivheina ladustatakse väljas betoonpinnal. Talvel on kuivheina auna kaetud presentkattega. Söödaajahu hoiustatakse jahupunkris. Mineraalsööta ladustatakse originaalpakendites euroalustel garaažis. Söödahoidlaid ning transpordisüsteeme kontrollitakse regulaarselt igapäevatöö käigus ning vajadusel teostatakse hooldustöid. Sööda bioloogilise saastumise risk on väike, mistõttu ei rakendata kuivsööda hoidlate perioodilist tühjendamist.	PVT nr 4 on kuivsööda ladustamisel ja käitlemisel järgmiste meetmete kasutamine: a) söödahoidlate ning transpordisüsteemide regulaarne kontrollimine ja hooldamine; b) sööda bioloogilise saastumise ennetamiseks kuivsööda hoidlate perioodiline (mõne kuu tagant) tühjendamine ja nende kontrollimine.	1	Vastab
Veiste söötmine	Komposteeritud sõnniku hoidla, kogumiskaevud	Silohoidlana kasutatakse 2016. aastal rajatud komposteeritud sõnniku hoidlat. Hoidla on betoonist pindadega ja koosneb neljast kahest otsast avatud löövist. Silo hoiustatakse kilega kaetult hoidla löövides. Silomahl ja sademevesi suunatakse hoidla kogumiskaevudesse, mis mahutavad vähemalt 10 liitrit silomahla 1 m ³ silohoidlana kasutatava hoidla osa kohta. Rullisilo hoitakse põllumaadet virnastamata. Lautade juurde tuuakse korraga kuni kolme päeva rullisilo kogus.	PVT nr 5 on talvise koresööda – silo – säilitamine veekaitseõuete kohaselt: a) silohoidla siloga kokku puutuvad konstruktsioonid on veekindlad; konstruktsioonide perioodiline kontrollimine ja hooldus; b) silo hoidmisel tekkinud jääkvedelik (silomahl) suunatakse spetsiaalsesse hoidlasse või virtsahoidlasse; hoidlad on kaitstud hüdroisolatsiooniga ning varustatud vesilukuga, et vältida õhu sissetungimine silosse; c) silomahla hoidla mahutab vähemalt 10 liitrit silomahla 1 m ³ silohoidla ruumala kohta; d) erakorralise meetmena silo ladustamisel maa peale kasutatakse alusmaterjalina veekindlat materjali ja silomahla sidumiseks sellise paksusega põhukihti, mis väldib silomahla keskkonda valgumise; e) silohoidla on ehitatud nii, et sademed ja pinnavesi ei valguks silohoidlasse; f) rullisilo põllul hoidmisel ei ole silorullid virnastatud.	1	Vastab

Veiste jootmine	Automaatsed jootmiseseadmed laudas ja karjamaal	<p>Joogivesi on loomadele alati vabalt kättesaadav. Lautades on igas sulus 2-3 elektrisojendusega nivoojooturit. Jooturitesse jõuab vesi mööda laudasiseseid torusid. Karjamaal pumbatakse igapäevaselt vesi kraavidest ja tiikidest jooturtünnidesse. Lekete ja saastuse vältimiseks jälgivad töötajad igapäevaselt jooturite tehnilist seisukorda ja puhastavad jootureid vajaduspõhiselt. Rikete esinemisel korraldatakse seadmete parandustööd ning vajadusel tagatakse joogivesi alternatiivsete meetodite abil.</p> <p>Lautades on jooturseadmed paigaldatud sõnnikukäikude alale, kus vee saastumine sööda- ja allapanujääkidega on minimaalne ning on välistatud allapanu niiskumine joogiveega.</p>	<p>PVT nr 6 veiste jootmisel on järgmiste tingimuste täitmine kasutatavast tehnoloogiast (seadmetest) sõltumata:</p> <p>a) joogivesi on loomadele alati vabalt kättesaadav, ka karjamaal;</p> <p>b) jootmiseseadmed on tehniliselt korras ega leki;</p> <p>c) jootmiseseadmed on paigaldatud nii, et saastumine sööda- ja allapanujääkidega on minimaalne, samuti on välistatud allapanu niiskumine joogiveega.</p>	1	Vastab
Veekasutus	Keskkonnasäästlik veekasutus: veearvesti, survepesur, mehaaniline sõnniku koristamine	<p>Veekasutust jälgitakse veearvesti abil. Igapäevatoos kontrollitakse regulaarselt seadmete tehnilist seisukorda, esinevad veelekked avastatakse ja kõrvaldatakse.</p> <p>Seadmete ja ruumide puhastamisel kasutatakse survepesurit. Sõnniku eemaldamisel kasutatakse mobiilset sõnnikueemaldusseadet.</p>	<p>PVT nr 7 on ühe või mitme meetme kasutamine veekulu vähendamiseks:</p> <p>a) vee kulumõõtjate kasutamine ja kuluarvestuse pidamine;</p> <p>b) torustike-seadmete veelekete avastamine ja kõrvaldamine;</p> <p>c) kõrgsurvepesurite kasutamine ja väljaheidete mehhaaniline koristamine;</p> <p>d) võimalusel saastumata sademevee kogumine ja selle kasutamine koristamisel;</p> <p>e) tehnoloogiliste seadmete pesuvee kasutamine ruumide koristamisel (nt piimajahuti pesuvee kasutamine enne reoveepuhastisse või -hoidlasse suunamist lüpsiplatsi või ooteala põranda pesemiseks)</p>	1	Vastab

Energiakasutus	Keskonnasäästlik energiakasutus: elektriarvesti, loomulik ventilatsioon, loomulik valgustus, seadmete korrashoid	Energiakasutust jälgitakse elektriarvestite abil. Lautades on loomulik ventilatsioon. Ventilatsioon on tagatud katusel asuvate korstnate ja PVC võrkkardinaga kaetud akendega. Suvel on 25% akendest ilma võrkkatteta. Lautades kasutakse maksimaalselt loomulikku valgustust. Olmeruumide kütmiseks kasutatakse öhksoojuspumpa. Seadmetele tehakse regulaarselt hooldust ja vajaduspõhist remonti.	PVT nr 8 on ühe või mitme meetme kasutamine energiakulu vähendamiseks: a) laudas on loomulik ventilatsioon; b) soojustatud lautades sundventilatsioonisüsteemis ökonoomsete ventilaatorite ja optimaalse ventilatsioonirežiimi kasutamine; c) laudas soojustamata alade eraldamine soojustatud aladest; d) energiasäästlike valgustite kasutamine; e) loomuliku valgustuse maksimaalne kasutamine, selle kombineerimine energiasäästlikel lahendustel põhineva valgustusega, valgustundlike sensorite kasutamine; f) lüpsiplatsi või -roboti kasutamine (elektrienergia sääst võrreldes torusselüpsiga ca 25%); g) lüpsiseadmete vaakumpumpadele on paigaldatud sagedusmuundurid; h) võimalusel kogu tootmisprotsessi ja selle erinevate osade energiatarbe väljaselgitamine-jälgimine; i) ventilaatorite, kontrollseadmete jms regulaarne hooldus ja remont.	1	Vastab
Sõnniku ladustamine	Sõnnikuhoidlad (1155 m3, 2575 m3), komposteeritud sõnniku hoidla (4x1955 m3), loomuliku koorikuga	Lautades tekib kõrge kuivainesisaldusega tahesõnnik, mida ladustatakse kahes sõnnikuhoidlas, millest üks on 2016. aastal ehitatud ja teine rekonstrueeritud. Hoidlad on betoneeritud pindadega ja kolmest küljest seintega piiratud. Väljalaguv vedelik suunatakse kogumiskaevudesse. Hoidlad mahutavad ligi viie kuu maksimaalse tahesõnniku sõnnikukoguse. Sõnnikut veetakse põldudele kevadel ja sügisel. Vajadusel on võimalik ladustada sõnnikut 2016. aastal ehitatud komposteeritud sõnniku hoidlasse.	PVT nr 10 on tahesõnniku hoidlas ladustamisel ja säilitamisel: a) betoneeritud alusega (vajadusel seintega) lekkekindla hoidla, mis on varustatud sõnnikukihist väljalaguva uriini, virtsa ja sademevee mahutiga, kasutamine; b) hoidla paigutamine asulate elurajoonide suhtes optimaalsele kaugusele ja valitsevate tuulte suhtes allatuult (rakendatav uutele hoidlatele).	1	Vastab
Sõnniku ladustamine	Aunas ladustamine	Tekkivat kõrge kuivainesisaldusega tahesõnnikut aunastatakse põllul. Sõnnikuauna ei paigutata kahel järgneval aastal samasse kohta. Sõnnikuaunad kaetakse vähemalt 20 cm paksuse põhukihiga. Sõnnik laotatakse ja küntakse mulda 2 kuu jooksul. Kui sõnnikut säilitatakse aunas kauem kui kaks nädalat kaetakse ladustamiskoha pinnas enne lekkekindla või vedelike imava materjaliga (v.a sügavallapanusõnniku (kuivainesisaldus vähemalt 25 protsenti) aunastamisel).	PVT nr 11 on tahesõnniku põllul aunas ladustamine, kui (s.t järgitakse õigusaktidega sätestatud nõudeid): a) sõnnikuaun on kaetud vettpidava materjaliga või vähemalt 20 cm paksuse turba-, põhu-, mulla-, saepuru- või puutlaastukihiga; b) sõnnikuauna ei ole kahel teineteisele järgneval aastal paigutatud samasse kohta; c) ladustatava tahesõnniku kuivainesisaldus on vähemalt 20 protsenti; d) sõnniku säilitamisel aunas kauem kui kaks nädalat on ladustamiskoha pinnas enne ladustamist kaetud lekkekindla või vedelike imava materjaliga, nt vähemalt 20 cm paksuse turba- või põhukihiga (nõue ei kehti sügavallapanu-sõnniku kohta, sest küllaldase allapanuga tekkinud tahesõnnikust ei eraldu virtsa).	1	Vastab

Sõnniku laotamine	Sõnniku laotamine põllumaale	Sõnnikuhoidlaid tühjendatakse tavaliselt kaks korda aastas, osa tekkivast sõnnikust viiakse põldudele kevadel ja osa sügisel. Sõnnik laotatakse põllumaadele biiterite ja laotamisketastega tahesõnnikulaoturiga. Sõnniku mulda kündmine toimub kohe pärast laotamist.	PVT nr 14 on sellise laotustehnoloogia kasutamine, mis arvestab mullatüübile sobivust ja kõlviku tüüpi.	1	Vastab
Reoveekäitlus	Reovee juhtimine ühiskanalisatsiooni ja kogumiskaevudesse	Olmereovesi suunatakse ühiskanalisatsiooni. Ruumide puhastusvesi suunatakse sõnnikuhoidla kogumismahutitesse.	Ptk 4.8: Sõltuvalt pidamisviisist ja sõnniku käitlemise tehnoloogiast võib veisekasvatushoones tekkiva reovee juhtida vedelsõnnikuhoidlasse, koguda spetsiaalselt selleks ette nähtud mahutisse ja puhastada kohapeal või vedada kanalisatsioonisüsteemi purgimissõlme.	1	Vastab
Reoveekäitlus	Vähesaastunud sademevee eraldi kogumine	Hoonete katustelt ja kõvakattega pindadelt lähtuv vähesaastunud sademevesi juhitakse osaliselt kraavidesse ja tiiki või imbub hajutatult pinnasesse.	PVT nr 15 on võimalusel vähesaastunud sademevee eraldi kogumine tugevalt saastunud sademevetest, sh nn esmasest voolust. Vähesaastunud vee suublasse või hajutatult pinnasesse juhtimisel tuleb lähtuda Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ nõuetest.	1	Vastab
Reoveekäitlus	Keskkonnasäästlik kemikaalide ja ravimite kasutamine	Ohtlike kemikaalide või ohtlike aineid sisaldavate puhastusvahendite kasutamist välditakse. Desinfektsioonivahendid ning veterinaarravimid on nõuetekohaselt registreeritud ja/või piisava teabega varustatud ning neid kasutatakse optimaalselt vastavalt vajadusele.	PVT nr 16: Nõuetekohaselt registreeritud ja/või piisava teabega varustatud puhastus- ja desinfektsioonivahendite ning veterinaarravimite kasutamine, et vältida ja vähendada veekeskkonnale ohtlike ainete sisaldust tekkivas reovees.	1	Vastab
Jäätmekäitlus	Liigiti kogumine, biolagunevate jäätmete ringlussevõtt	Eraldi kogutakse põllumajandusplasti jäätmeid, taimsete kudede jäätmeid, loomsete kudede jäätmeid ja olmejäätmeid. Põllumajandusplasti jäätmed, loomsete kudede jäätmed ja olmejäätmed antakse üle asjakohast tegevusluba omavatele ettevõtetele. Biolagunevad taimsete kudede jäätmed kogutakse sõnnikuhoidlasse ja segatakse ringlusse võtmiseks sõnnikuga.	PVT nr 17 on jäätmekäitluses ühe või mitme järgmise meetme kasutamine: a) jäätmete kogumine liigiti sobiva suurusega konteineritesse või prügikastidesse; b) söödajäätmete, haljastusjäätmete jms biolagunevate jäätmete segamine sõnniku või virtsaga nende jäätmete ringlussevõtu ettevalmistamiseks; c) biolagunevate jäätmete eraldi kogumine ja nende taaskasutamine kompostimisega või anaeroobse käärimisega või muul viisil.	1	Vastab
Loomsete kõrvalsaaduste käitlus	Eraldi kogumine, üleandmine loomsete jäätmete käitlusega tegelevale ettevõttele	Loomsed kõrvalsaadused kogutakse presentkatttega kaetult karusse ja antakse üle asjakohast tegevusluba omavale ettevõttele. Loomsete kõrvalsaaduste transport tellitakse teenustöona.	Ptk 4.10: Veisekasvatussaaduste tootmise käigus tekkivad loomsed kõrvalsaadused (sh surnud loomad) tuleb üle anda asjakohast tegevusluba omavale ettevõttele. Loomsete kõrvalsaaduste transport kahjutustamisele võib olla tellitud kas teenustöona selliselt firmalt või korraldatud ettevõttes. Loomsete kõrvalsaaduste kohapealne põletamine või matmine on keelatud.	1	Vastab

Müra	Söötis-, puhastus-, sõnnikueemaldusseadmed, transport	Käitises on müraallikateks loomad (hääliksused, liikumine) söötis- ja sõnnikueemaldusseadmed, survepesur ja transport. Müra teket välditakse loomuliku ventilatsiooni kasutamise abil. Sööda ettevalmistamisel ja jagamisel, sõnniku eemaldamisel ning ruumide ja seadmete puhastamisel on mürateke lühiajaline ning osaliselt hoonete sees. Tegevuste planeerimise abil välditakse asjatut müra teket ning kõrgema müratasemega tegvusi ei planeerita öisele ajale ja nädalavahetustele.	PVT nr 18 loomakasvatuskäitises tekkiva ja käitises leviva müra vähendamisel on ühe või mitme järgmise meetme kasutamine: a) loomapidamise või muu mürarikka tegevuse hoone konstruktsiooni projekteerimine müra neelavana – rakendatav uute käitiste puhul; b) kõrge müratasemega tegevuse hoolikas kavandamine, iseäranis välditakse kavandamist öisele ajale ja nädalalõppudele; c) madala müratasemega seadmete ja lahenduste kasutamine (nt madala müratasemega ventilaatorid, väljatõmbeventilaatorid on paigutatud katuse asemel seintele, pidevalt töös on väike arv ventilaatoreid); d) suletud (mootoritega) seadmete kasutamine sööda segamisel ja etteandmisel; e) potentsiaalselt mürarikaste tegevuste paigutamine kaugemale elamutest jm tundlikest aladest, sh on kavandatud ka võimalikult vähese häiringuga logistika eri üksuste vahel; f) survepesurite ja kompressorite kasutamine hoonetes; g) hoonevälise traktoritega sõnniku käitlemise kavandamine minimaalses mahus; h) piisavalt kõrgetes hoonetes laadimistöde tegemine veokitele (allapanu, sõnnik) hoones; i) sõnnikukraapide ja konveierite nõuetekohane hooldamine ja nende tühjalt käigushoidmise vältimine; j) müratõkete, nagu pinnasevallid, põhukuhjad, puittarad, kasutamine.	1	Vastab
Veterinaarteenuse osutamine	Kvaliteetne veterinaarteenus	Veterinaarteenust ostetakse sisse veterinaarteenust pakkuvatelt ettevõtetest. Teenuse osutaja edastab teabe võimalikest veterinaaravimi kasutamisest tulenevatest keskkonnapiirangutest.	PVT nr 19: Taudide ennetamisel ja tõrjel (st kui toimub kogu laudale ravimi manustamine) peab veterinaarteenuse osutaja edastama farmi käitajale teabe võimalikest veterinaaravimi kasutamisest tulenevatest keskkonnapiirangutest sõnniku laotamisel jms (teave olemas ravimipakendi infolehel).	1	Vastab

Sõnniku eemaldamine	Vabapidamine sügavallapanul	Loomi peetakse vabapidamisel sügavallapanul. Veiste puhkealal kasutatakse rohekelt allapanu. Allapanu laotatakse sõnniku kihile igapäevaselt vajadusele vastavas koguses. Puhkeala puhastatakse vastavalt vajadusele kuni 2 korda kuus, söötmissala kuni 3 korda nädalas. Sõnniku eemaldamiseks kasutatakse sahaga traktorit.	PVT nr 22 on sõnniku eemaldamisel üks järgmistest süsteemidest: a) optimaalse pikkusega puhkelatrid, skreepersedmed söötmis-puhkealal, respõrand liikumiskäikudes, valg- või uhtkanalite süsteem; b) optimaalse pikkusega puhkelatrid, sõnniku eemaldamine mobiilsete seadmetega söötmis-puhkealal, respõrand liikumiskäikudes, valg- või uhtkanalite süsteem; c) optimaalse pikkusega asemes, osaline respõrand söötmis-puhkealal ja liikumiskäikudes, valg- või uhtkanalite süsteem; d) optimaalse pikkusega asemes, betoonpõrand söötmis-puhkealal, osaline respõrand liikumiskäikudes, valg- või uhtkanalite süsteem; e) sügavallapanul pidamisviis, piisavas koguses allapanu, skreepere- või mobiilsed seadmed; f) olemasolevates vabapidamise lautades osaline respõrand söötmis-puhkealal ja liikumiskäikudes ning paiskanalite süsteem; g) olemasolevates vabapidamise lautades on tingimisi PVT osaline respõrand söötmis-puhkealal ja liikumiskäikudes ning põranda alla rajatud sõnnikukelder (hoidla) ning sõnniku eemaldamine söötmis-puhkealalt mobiilsete seadmetega (v.a sügavallapanul pidamise korral).	1	Vastab
Saasteainete õhkuheide	Vabapidamine, optimaalne ruumikasutus, regulaarne sõnniku eemaldamine, piisav kogus allapanu, lihtsalt puhastatavad pinnad	Sõnnikuga saastuva ala vähendamiseks kasutatakse optimaalse pindalaga söötmis- ja puhkeala ning liikumiskäike. Sõnnikut eemaldatakse lautadest regulaarselt sahaga traktoriga. Puhkeala puhastatakse vastavalt vajadusele kuni 2 korda kuus, söötmissala kuni 3 korda nädalas. Rajatised on lihtsalt puhastatavate betoonpindadega. Allapanu kasutatakse rohkelt puhkealal ning lisatakse sõnniku kihile igapäevaselt vajadusele vastavas koguses.	PVT nr 23 on vabapidamisega laudas saasteainete õhkuheite vähendamine järgimiste käitamistingimuste täitmisega: a) optimaalse suurusega puhkelatrid, (loomade väljaheidet satuvad sõnnikukäiku, asemete saastumine ja loomade määrdumine on minimaalne); asemete pikkus on reglementeeritud põllumajandusministri määruses „Nõuded veise pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta“ – RTL 2009, 69, 1017; b) optimaalse pindalaga söötmis-puhkeala ja liikumiskäigud (mida väiksem on sõnnikuga saastuv ala, seda vähem ammoniaaki lendub); c) sõnniku regulaarne eemaldamine laudast (kanalitest) hoidlasse; d) väljaheidetega saastuval alal siledade ja lihtsalt puhastatavate materjalide kasutamine; e) allapanu piisav kogus sügavallapanul pidamisviisi korral.	1	Vastab

4.2. Tegevuskava parima võimaliku tehnika (PVT) rakendamiseks

Vorm ei ole asjakohane.

4.3. Heite ja jäätme tekke vältimise või vähendamise ning pinnase kaitse meetmed ja kavandatav tehnika

Meede/Tegevus	Meetme kirjeldus	Meetme rakendamiseks kavandatav tehnika	PVT vastavusmärg	Võimaluse korral andmed meetme tasuvuse kohta	Rakendamise periood	Meetme rakendamise tähtaeg
Toorme säästlik kasutamine	Optimaalne söötmine	Loomade grupeerimine füsioloogiliste vajaduste alusel, söödaratsiooni koostamisel jälgitakse, et toitefaktorite sisaldus vastaks loomarühma füsioloogilisele tarbele	Vastab			
Toorme säästlik kasutamine	Kvaliteetsed söödad	Kvaliteetsete söötade kasutamine, söödaratsiooni homogeensuse tagamiseks söödamikseri kasutamine	Vastab			
Toorme säästlik kasutamine	Toorme kasutuse jälgimine	Kuluarvestus	Vastab			
Kemikaalide säästlik kasutamine	Kemikaalide kasutuse jälgimine	Kuluarvestus	Vastab			
Kemikaalide säästlik kasutamine	Kemikaalide minimaalne kasutamine	Rajatiste ja seadmete puhastamisel survepesuri kasutamine	Vastab			
Vee säästlik kasutamine	Veesäästlike seadmete kasutamine	Automaatsed jootmiseseadmed, rajatiste ja seadmete puhastamisel survepesuri kasutamine	Vastab			
Vee säästlik kasutamine	Veekasutuse jälgimine	Veearvesti pumbajaamas ja olmeruumides	Vastab			
Vee säästlik kasutamine	Veesäästlik rajatiste puhastamine	Rajatiste puhastamisel sõnniku mehaaniline koristamine ja kõrgsurvepesuri kasutamine	Vastab			
Vee säästlik kasutamine	Veekadude vähendamine	Torustike ja seadmete tehnilise seisukorra regulaarne kontrollimine lekete vältimiseks, kiireks avastamiseks ja kõrvaldamiseks	Vastab			
Abimaterjalide säästlik kasutamine	Seadmete hooldusvahendite optimaalne kasutamine	Seadmete regulaarne hooldus ja kvaliteetsete hooldusvahendite kasutamine	Vastab			
Abimaterjalide säästlik kasutamine	Abimaterjalide kasutuse jälgimine	Kuluarvestus	Vastab			

Abimaterjalide säästlik kasutamine	Allapanu optimaalne kasutamine	Allapanu sagedane vajaduspõhine lisamine	Vastab			
Energia ja kütuse tõhus kasutamine	Seadmete tehnilise seisukorra jälgimine	Seadmete regulaarne kontroll ja hooldus, vajaduspõhine remont ja väljavahetamine	Vastab			
Energia ja kütuse tõhus kasutamine	Energia ja kütuste kasutuse jälgimine	Elektriarvestid pumbajaamas ja lautades, kütuste kuluarvestus	Vastab			
Energia ja kütuse tõhus kasutamine	Energiasäästlike tehnoloogiate ja lahenduste kasutamine	Loomulik ventilatsioon, maksimaalne loomuliku valgustuse kasutamine, energiasäästlikud valgustid, olmeruumide kütmine õhksoojuspumbaga	Vastab			
Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Optimaalse pikkusega asemel	Optimaalse pindalaga söötmis- ja puhkeala ning liikumiskäigud	Vastab			
Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Sõnniku regulaarne eemaldamine lautadest hoidlasse	Mehaaniline sõnniku eemaldamine puhkealalt kuni 2 kord kuus, söötmisalalt kuni 3 korda nädalas	Vastab			
Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Lihtsalt puhastatavad pinnad	Väljaheidetega saastuval alal laudas ja hoidlates siledad ja lihtsalt puhastatavad betoonpinnad	Vastab			
Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Piisav kogus allapanu	Allapanu sagedane vajaduspõhine lisamine	Vastab			
Jäätmete ringlussevõtt	Biolagunevate jäätmete ringlussevõtt	Taimsete kudede jäätmete ringlussevõtt mullaviljakuse tõstmiseks, ladustamine sõnnikuhoidlas ja segamine sõnnikuga	Vastab			
Jäätmetekke minimeerimine	Toorme ja abimaterjalide säästlik kasutamine	Toorme ja abimaterjalide kasutuse jälgimine kuluarvestusena ja optimaalne varumine süsteemse planeerimise abil	Vastab			
Reovee tekke vähendamine	Vee säästlik kasutamine	Veesäästlikud seadmed, mehaaniline sõnniku eemaldamine, survepesur, lekete vältimine	Vastab			
Lõhna vältimine või vähendamine	Sõnnikukäitluse planeerimisel lõhna tekkega arvestamine	Sõnniku eemaldamine lautadest sobivate ilmastiku tingimuste korral	Vastab			
Lõhna vältimine või vähendamine	Sõnniku laotamise planeerimisel lõhna tekkega arvestamine	Sõnniku laotamine sobivate ilmastiku tingimuste korral ning kohene pinda kündmine	Vastab			

Müra vältimine või vähendamine	Tegevuste planeerimisel müra tekkega arvestamine	Kõrge müratasemega tegevusi planeeritakse vältides öist aega ja nädalalõppe	Vastab			
Müra vältimine või vähendamine	Madala müratasemega tehnoloogia ja lahenduste kasutamine	Loomulik ventilatsioon	Vastab			
Müra vältimine või vähendamine	Seadmete tehnilise seisukorra jälgimine	Seadmete regulaarne kontroll ja hooldus, vajaduspõhine remont ja väljavahetamine	Vastab			
Pinna- ja põhjavee kaitse	Sanitaarkaitseala piirangute järgimine	Kasutatav puurkaev asub käitise territooriumist väljaspool. Puurkaevu ümbritseb 30 m laiusega sanitaarkaitseala, mille piires toimuv tegevus vastab sanitaarkaitseala nõuetele.	Vastab			
Pinna- ja põhjavee kaitse	Sõnniku laotamisel ja aunastamisel saastuse vältimine	Nõuete kohane tahesõnniku laotamine ja aunastamine põllumaadel	Vastab			
Pinna- ja põhjavee kaitse	Lekkekindlad rajatised	Rajatiste lekkekindluse tagamiseks regulaarne kontroll ja hooldus ning vajaduspõhine remont. Diislimahuti kasutamisel peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 172 "Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitsenõuded" kehtestatud veekaitsenõuetest ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks (asukoht, kuja, lekkekindlus, eksploatatsiooninõuded, lekke tõkestamine).	Vastab			
Pinnase kaitse	Lekkekindlad rajatised	Rajatiste lekkekindluse tagamiseks regulaarne kontroll ja hooldus ning vajaduspõhine remont. Diislimahuti kasutamisel peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 172 "Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitsenõuded" kehtestatud veekaitsenõuetest ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks (asukoht, kuja, lekkekindlus, eksploatatsiooninõuded, lekke tõkestamine).	Vastab			
Muud asjakohased meetmed	Töötajate pädevuse tagamine	Juhendamine ja koolitamine	Vastab			

5. Toorme, abimaterjalide, pooltoodete, ohtlike ainete ja segude kasutamise, tootmine ja säilitamine

5.1. Andmed tootmisprotsessis kasutatavate ohtlike aineid mittesisaldavate toorme, abimaterjalide või pooltoodete kohta

Toore, abimaterjal või pooltoode			Säilitamine				Kasutamine				
Liik	KN kaubakood	Nimetus	Säilitamisviis, mahuti tüüp	Nr plaanil või kaardil	Maksimaalne üheaegselt hoitav		Alltegevusvaldkond või tehnoloogiaprotsess	Kogus			Erikulu, t, m³, kWh või muud tooteühiku kohta
					Kogus	Ühik		Kokku	Ühik	Jääb tootesse, %	
Toore	23099096	Mineraalsööt	Originaalpakend	8	1	t	Veiste söötmine	12	t/a		20 kg
Toore	10089000	Jahu	Jahupunker	9	20	t	Veiste söötmine	45	t/a		76 kg
Toore	12149090	Hein	Aunas betoonpinnal	6	2 320	t	Veiste söötmine	2 320	t/a		3,93 t
Toore	12149090	Silo	Silohoidla	6	2 320	t	Veiste söötmine	2 320	t/a		3,93 t
Toore	23099096	Lakusool	Originaalpakend	8	0.10	t	Veiste söötmine	2.20	t/a		3,7 kg
Abimaterjalid	12130000	Põhk	Aunas betoonpinnal	6	650	t	Allapanu	650	t/a		1,1 t

5.2. Tootmisprotsessis kasutatavad ohtlikke aineid sisaldavad toore, abimaterjalid või pooltooted

Toore, abimaterjal või pooltoode			Säilitamine				Kasutamine				Ohtlik aine			
Liik	KN kaubakood	Nimetus	Säilitamisviis, mahuti tüüp	Nr plaanil või kaardil	Maksimaalne üheaegselt hoitav		Tootmisprotsess	Kokku	Ühik	Erikulu, t, m³, kWh või muud tooteühiku kohta	Nimetus	CAS, EINECS või ELINCS nr¹	Ohukategooria	Sisaldus toormes, abimaterjalis, pooltootes, %
					Kogus	Ühik								
Abimaterjalid	27101943	Diislikütus	Kütusemahuti	10	7.50	m³	Sõnniku eemaldamine, sööda jagamine	7.80	m³/a	13,2 l	Diislikütus	68334-30-5	H226 - Flam. Liq. 3; H304 - Asp. Tox. 1; H315 - Skin Irrit. 2; H332 - Acute Tox. 4; H351 - Carc. 2; H373 - STOT RE 2; H411 - Aquatic Chronic 2	100
Abimaterjalid	27101249	Bensiin	Plastkanister	8	0.025	m³	Tugitegevused	0.50	m³/a	0,85 l	Bensiin	86290-81-5	H224 - Flam. Liq. 1; H304 - Asp. Tox. 1; H315 - Skin Irrit. 2; H336 - STOT SE 3; H340 - Muta. 1B; H350 - Carc. 1B; H361fd - Repr. 2; H411 - Aquatic Chronic 2	94
											Etanool (Etüülalkohol)	64-17-5	H225 - Flam. Liq. 2	5
											Benseen	71-43-2	H225 - Flam. Liq. 2; H304 - Asp. Tox. 1; H315 - Skin Irrit. 2; H319 - Eye Irr. 2; H340 - Muta. 1B; H350 - Carc. 1, 1A or 1B; H372 - STOT RE 1	1
Abimaterjalid	27101983	Hüdraulikaõli Mobilfluid 426	Plastkanister	8	0.02	m³	Seadmete hooldus	0.04	m³/a	0,07 l	Kaltsium sulfonaat	puudub	H413 - Aquatic Chronic 4	5
											Tsink alküülditiofosfaat	68649-42-3	H411 - Aquatic Chronic 2, H318 - Eye Dam. 1	2.50
											Boraatester	puudub	H317 - Skin Sens. 1	1
Abimaterjalid	34031980	Universaalmaäre ADDINOL Multi-Purpose Grease L 2 MO	Originaalpakendid	8	0.01	t	Seadmete hooldus	0.02	t/a	34 g	Di-tert-dodetsüül	68425-15-0	H413 - Aquatic Chronic 4	10

Ohutuskaardid	Lisa 5: Bensiin_ohutuskaart.pdf Lisa 6: Diisel_ohutuskaart.pdf Lisa 7: MOBILFLUID_426.pdf Lisa 8: ADDINOL_Multi_Purpose_Grease_L_2_MO.pdf
---------------	--

¹ CAS, EINECS või ELINCS numbrit käsitlev teave on kättesaadav Terviseameti veebilehel ja Euroopa Kemikaalide Ameti (European Chemicals Agency) veebilehel.

5.3. Toodetud ohtlikke aineid sisaldava segu või toote säilitamine

Vorm ei ole asjakohane.

5.4. Ohtlikke aineid ja segusid ning tooret sisaldavate mahutite ja hoidlate kirjeldus

Mahuti			Mahutis sisalduva kemikaali, toorme nimetus	Mahuti tehniline järelevalve ja hooldus			Mahuti või hoidla paiknemise kirjeldus (asendiplaan sobivas määtkavas)			
Tüüp	Maht m ³	Kasutusele võtmise kuupäev		Kontrollimise sagedus, eelmise kontrollimise kuupäev	Andmed tehnilise järelevalve kohta	Andmed hoolduse kohta	Nr plaanil või kaardil	Kaugus reovee äravoolutorustikust m	Kaugus veekogudest m	Kaugus puurkaevudest m
Kütusemahuti	7.50		Diislikütus	Vastavalt vajadusele	Ei teostata	Vastavalt vajadusele	10	50	100	265
Plastkanister	0.02		Hüdraulikaõli	Vastavalt vajadusele	Ei teostata	Vastavalt vajadusele	8	50	110	255
Plastkanister	0.025		Bensiin	Vastavalt vajadusele	Ei teostata	Vastavalt vajadusele	8	50	110	255
Originaalpakend	0		Universaalnäide	Ei teostata	Ei teostata	Ei teostata	8	50	110	255

5.5. Ohtlikke aineid ja segusid ning tooret sisaldavate mahutite ja hoidlate kaitsemeetmed

Mahuti/hoidla nr plaanil või kaardil	Kaitsemeetmed				Märkused
	Välisõhk	Vesi	Pinnas	Pinna- ja põhjavesi	
10	Suletud mahuti.	Diislimahuti kasutamisel peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 172 "Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitsenõuded" kehtestatud veekaitsenõuetest ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks (asukoht, kuja, lekkekindlus, eksploatatsiooninõuded, lekke tõkestamine).	Diislimahuti kasutamisel peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 172 "Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitsenõuded" kehtestatud veekaitsenõuetest ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks (asukoht, kuja, lekkekindlus, eksploatatsiooninõuded, lekke tõkestamine).	Diislimahuti kasutamisel peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 16.05.2001 määrusega nr 172 "Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitsenõuded" kehtestatud veekaitsenõuetest ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks (asukoht, kuja, lekkekindlus, eksploatatsiooninõuded, lekke tõkestamine).	
8	Mahutid on suletavad ja lekkekindlad. Mahuteid hoiustatakse siseruumides.	Mahutid on suletavad ja lekkekindlad. Mahuteid hoiustatakse siseruumides betoonpinnal.	Mahutid on suletavad ja lekkekindlad. Mahuteid hoiustatakse siseruumides betoonpinnal.	Mahutid on suletavad ja lekkekindlad. Mahuteid hoiustatakse siseruumides betoonpinnal.	

6. Käitise veekasutust ja veeheidet käsitlevad andmed

Vee erikasutuse asukoha kirjeldus	OÜ Mooste Farmerid lihaste laudakompleks asub Põlvamaal Põlva vallas Mooste aleviku idaservas Suurfarmitagune tee 9 (kü tunnus 47301:002:0092) ja Rasina mnt 18 (kü tunnus 47301:002:0142) kinnistutel. Vett ammutatakse käitise territooriumist väljaspool Laho külas Pumbajaama katastriüksusel (kü tunnus 47301:002:0102) asuvast puurkaevust. Puurkaevu asukoha koordinaadid on x=6451011, y=688917.
Vee erikasutusega kavandatava tegevuse kirjeldus	Põlva vallaga (endise Mooste vallaga) sõlmitud pumbajaama kasutamise lepingu alusel võetakse põhjavett Mooste (Laho) puurkaevust (registrikood PRK0011061, katastri nr 11061). Vett kasutatakse lautades veiste joogiveeks, rajatiste ning seadmete puhastamiseks ja olmeveeks. Veiste päevast joogivee kogust mõjutab loomade bioloogiline ja füsioloogiline seisund ning tervis, kehamass, söödaratsiooni kuivaine sisaldus ja tarbitav sööda kogus, ümbritseva keskkonna temperatuur, niiskus, õhu liikumise intensiivsus jm. Ammlehmad ja pullid tarbivad päevas hinnanguliselt ca 90 l ning vasikad ca 20 l vett. Ruumide puhastamisel kasutatakse survepesurit ning veekulu on ca 1 m ³ kvartalis. Olmevee kulu on ca 10 m ³ kvartalis.
Vee erikasutuse asukoha skeem ja kaart	Lisa 9: Mooste_Farmerid_asukohakaart.png
Teave vee erikasutusega seotud tehnoloogia ja tehnika kohta	
Kohaliku omavalitsuse nõusolek	Lisa 10: Polva_Vallavalitsus_nousoleku_andmine_vee_erikasutuseks_2_3500_15.08.2018_Korraldus.bdoc

Vee erikasutuse asukoha veekogu, maa või ehitise õiguspärasest valdust tõendavad dokumendid	Lisa 11: Pumbajaama_kinnistusraamatu_valjavote.pdf
---	--

6.1. Vee võtmise taotlemiseks vajalikud materjalid

6.1.1. Veevõtt pinnaveekogust

Vorm ei ole asjakohane.

6.1.2. Veevõtt põhjaveekihi

Veehaare jrk nr	1.
Veehaarde nimetus	Mooste (Laho)
Veehaarde kood	PRK0011061
Puurkaevu katastri number	11061
Puurkaevu passi number	4574
Kas puurkaevul on olemas kasutusluba	Jah
Lisada põhjendus, kui kasutusluba puudub	
Puurkaevu L-EST koordinaadid	X: 6451011 Y: 688917
Põhjaveekiht	Kesk-Devon
Põhjaveekogum	Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas
Joogivee kasutamine või tootmine	Jah
Kas sanitaarkaitseala on vähendatud?	Jah
Sanitaarkaitseala vähendamise otsus	
Veehaarde tehniline ja sanitaarne seisukord	Vett võetakse 1978. aastal rajatud Mooste (Laho) puurkaevust (katastri nr 11061). Puurkaevu sügavus on 120 m, sügavusel 103,4-120 m võrkfilter (114 mm). Veehaarde tehniline seisukord on hea. Keskkonnaameti 27. juuni 2018 korraldusega nr 1-3/18/1774 määrati Mooste (Laho) puurkaevu sanitaarkaitseala ulatuseks 30 m. Sanitaarkaitseala piires toimuv tegevus vastab sanitaarkaitseala nõuetele.

Veehaaret mõjutavate potentsiaalsete ohtlike reostusallikate asukoht	Lisa 12: Mooste Farmerid potentsiaalsed reostusallikad.pdf									
Veevõtuseadmete iseloomustus	Pump Saer Elettropompe CLE95 suurima võimsusega 1,5 kW, tootlikkusega 2880 l/min (400 V, 50 Hz). Pumbatava vee koguse üle peetakse arvestust veearvestiga.									
Võetava vee koguse määramise viis	Veearvesti									
Võetava vee koguse mõõtmisvahend(id)	Vee koguse üle peetakse arvestust veearvestiga. Veearvesti näit registreeritakse kord kuus.									
Võetava vee kvaliteeti iseloomustavad analüüsitulemused	Lisa 13: Mooste_Farmerid_Joogivee_analüüs.pdf									
Vee töötlemistehnoloogia	Ei									
Vee töötlemistehnoloogia kirjeldus										
Vee töötlemistehnoloogia kirjeldus failina										
Põhjaveevaru uuringu aruanne										
Taotletav veevõtt (m³)	Vee kasutusala	Periood	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	Aastas	Ööpäevas	Sekundis	
	Veevõtt	2018	5 940	3 580	11	5 080	14 611	66		
Taotletav veevõtt antud veehaardes kokku aastas m³	14 611									

Kas soovite moodustada puurkaevude gruppi	Ei
Puurkaevude gruppi või gruppide kirjeldus	

6.1.3. Teave reovee/heitvee ja sademevee ärajuhtimise ja veekulu ning vee võtmisega kaasnevate keskkonnamõjude kohta

Reovee/heitvee käitlemise viis	ÜVK
Heitvee kogus aastas (m³)	40
Ettevõtte nimi, kelle kanalisatsiooni reovesi juhitakse	OÜ Mooste Olme
Sademevee käitlemise kirjeldus	Hoonete katustelt ja kõvakattega pindadelt lähtuv vähesaastunud sademevesi juhitakse kraavidesse ja tiiki või imbub loomulikul teel pinnasesse.

Hinnanguline keskmine veekulu ühe toodanguühiku kohta	
Vee võtmisega kaasneva keskkonnamõju vähendamise meetmete kirjeldus	
Põhjaveevaru uuring	

6.2. Heitvee ja teisi vett saastavate ainete suublasse juhtimise taotlemiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

6.2.1. Reovee, sh ohtlike ainete juhtimine ühiskanalisatsiooni

Vorm ei ole asjakohane.

6.2.2. Heitvesi sh sademevesi

Vorm ei ole asjakohane.

6.2.3. Joonised, skeemid

Vorm ei ole asjakohane.

6.3. Veekogu süvendamise, veekogu põhja pinnase paigutamise, kemikaalide kasutamiseks pinnaveekogu korrashoiu või veekogusse tahkete ainete uputamise või heitmise taotlemiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

6.4. Veekogu paisutamiseks või hüdroenergia kasutamiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

6.5. Põhjavee täiendamise, allalaskmise, ümberjuhtimise või tagasijuhtimise taotlemiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

6.6. Kalade kasvatamise taotlemiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

6.7. Laeva teenindamise või remontimise või lastimise või lossimise taotlemiseks vajalikud materjalid

Vorm ei ole asjakohane.

7. Käitise välisõhu saastamist käsitlevad andmed (õhk) Lubatud heitkoguste projekt (LHK projekt)

7.1. Lubatud heitkoguste projekti sissejuhatus

Põhjendus loa taotlemiseks	OÜ Mooste Farmerid taotleb veisefarmi tegevusele keskkonnakompleksluba seoses tootmisvõimsuse suurenemisega. Tööstusheite seaduse § 19 lõige 2 punkt 8 sätestab, et veisekasvatuses on kompleksluba nõutud Vabariigi Valitsuse määruses nr 89 esitatud künnisvõimsuse ületamise korral. Vastava määruse § 11 lõige 1 punkt 3 alusel on veiste intensiivkasvatuseks kompleksluba nõutud käitises, kus peetakse üle 400 piimalehma või üle 533 ammalehma või üle 800 noorveise, kelleks loetakse üle kaheksa kuu vanuseid lehmullikaid kuni poegimiseni ja üle kaheksa kuu vanuseid pulle. Kui ühes käitises kasvatatakse vähemalt kahte nimetatud veiste kategooriat, arvutatakse käitises peetavate veiste arv kokku, kasutades järgmisi koefitsiente: piimalehm 1,0; ammalehm 0,75; noorveis 0,5. Kompleksloa kohustuslikkus otsustatakse võrdluses piimalehmade jaoks sätestatud künnisvõimsusega.
Viited õigusaktidele, juhendmaterjalidele ja kasutatud kirjandusele	"Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba" keskkonnaministri 14.12.2016 määrus nr 67 "Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba" Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määrus nr 89 "Õhusaasteloa taotlusele ja lubatud heitkoguste projektile esitatavad täpsustatud nõuded, loa taotluse ja loa vormid" keskkonnaministri 27.12.2016 määrus nr 74 "Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid" keskkonnaministri 14.12.2016 määrus nr 66 "Õhukvaliteedi hindamise kord1" keskkonnaministri 27.12.2016 määrus nr 84
Lähteandmed, mille alusel on esitatud tootmismahd, kütusekulu ja muud andmed	Käitise aastane tootmismahd on 591 noorveist. Tootmismahd on arvestatud ülesseatud tootmisvõimsuse kasutamisel käitises noorveiseks kasvatatavate vasikate arvu järgi. Käitise ülesseatud tootmisvõimsus on 591 vasikaga ammalehma ja 9 pulli kohta. Ülesseatud tootmisvõimsuse puhul on arvestatud kolme lauda puhkealade summaarse pindala, veiste ruumivajaduse ning käitises kavandatud muutustega (noorveiste ära viimine karjatamisperioodi järel).
Lähteandmete failid	Lisa 14: Mooste_Farmerid_LHK_lahteandmed.pdf
Heiteallikate asukohakaart	Lisa 15: Mooste_Farmerid_asukohakaart.png Lisa 16: Mooste_Farmerid_asendiplaan.png

<p>Saasteainete hajumistingimusi mõjutavad olulised geograafilised ja tehnogeensed objektid</p>	<p>Hajumist oluliselt mõjutavaid objekte käitise tootmisterritooriumil ja mõjupiirkonnas ei ole.</p> <p>Ala on kergelt lainja pinnamoega, kõrguste vahed kuni 5 meetrit, välja arvatud Mooste järve org, mis on 12 meetrit farmi asukohast madalamal. Nii väikesed kõrguste vahed ei mõjuta märkimisväärselt õhuvoolu. Ala iseloomustab kohati hõre ja madal hoonestus üksikute metsatukkadega. Käitise kagus paikneb suurem metsamassiiv, mis jääb kõrgemate saastetasemete kujunemise kohast kaugemale.</p>
<p>Prognoositav tööaeg heiteallikate kaupa</p>	<p>Veiseid peetakse lautades oktoobri keskpaigast kuni juuni lõpuni. Olenevalt poegimise ja paaritamise aegadest viiakse loomad karjamaadele erinevatel aegadel. Oktoobri keskpaigast kuni mai keskpaigani on kogu kari lautades. Mai keskpaigast kuni juuni lõpuni on ligi 20% loomadest veel lautades. Välisõhku väljutatud saasteainete heitkoguste arvutamisel on arvestatud, et 80% ammlehmadest ja pullidest on laudas 212 päeva ja 20% on laudas 258 päeva. Vasikad viibivad laudas keskmiselt 150 päeva. Vasikate laudas viibimise aeg on varieeruv, kuna esimesed vasikad sünnivad talve alguses ning viimased kevade lõpus. Lautade (asendiplaanil nr 1, 2, 3) prognoositav tööaeg on 24 tundi ööpäevas 258 päeva aastas.</p> <p>Veiste laudas viibimise perioodil eemaldatakse lautadest sõnnikut puhkealalt kuni 2 korda kuus ja söötmissalalt kuni 3 korda nädalas. Sõnnikut ladustatakse sõnnikuhoidlatesse (asendiplaanil nr 4, 5). Osa tekkivast sõnnikust viiakse sõnnikuhoidlatest põllule kevadel ja osa sügisel. Kaheksa kuu sõnniku koguse mahutamiseks saab kasutada komposteeritud sõnniku hoidla lauda poolseid lööve. Kuna sõnnikuhoidlate täituvuse ja tühendamise dünaamikat ei ole võimalik piisava täpsusega arvestada, siis loetakse heiteallika prognoositavaks tööajaks 24 tundi ööpäevas 365 päeva aastas.</p>

7.2. Kütuse ning jäätme- või koospõletamisel välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused

Vorm ei ole asjakohane.

7.3. Lahusteid sisaldavate kemikaalide kasutamine tegevusalade kaupa ja välisõhku väljutatud lenduvate orgaaniliste ühendite (edaspidi LOÜ-de) heitkogused

Vorm ei ole asjakohane.

7.4. Lahustite, kaasa arvatud kemikaalides sisalduvate lahustite kasutamisel välisõhku väljutatud LOÜ-de summaarsed heitkogused tegevusalade kaupa (tööstusheite seaduse § 113 lõikes 1 nimetatud tegevusala korral)

Vorm ei ole asjakohane.

7.5. Sea-, veise- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused heiteallika, looma või linnu toodangu- või vanuserühma ja pidamisviiside ning tehnoloogiate kaupa

Kas soovite kasutada salvestamisel automaatset saasteainete eeltäitmist ja heitkoguste arvutamist?	Ei
--	----

Heiteallikas		SNAPi kood	Toodangu- või vanuserühm	Aasta-loomade või lindude arv	Söötmis päevade arv	Pidamisviis, sõnniku eemaldamise tehnoloogia	Karja tamistegur	Sõnniku tüüp	Sõnnikuhoidla tüüp	Välisõhku väljutatud saasteaine			
Nr plaanil või kaardil (looma-pidamis-hoone)	Nr plaanil või kaardil (sõnniku-hoidla)									Hoone tüüp	CAS nr	Nimetus	Heitkogus aastas tonnides
1,2,3	4,5	100501 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - lüpsilehmad	Veised - Ammlehmad	278.79	212	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.581	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.586
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	8.585
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	4.498
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.178
										Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.235
1,2,3	4,5	100501 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - lüpsilehmad	Veised - Ammlehmad	84.82	258	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.707	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.217
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	3.178
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	1.665
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.066
										Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.087

1,2,3	4,5	100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	Veised - Lehmvasikad	97.40	150	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.581	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.097
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	2.999
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	0.742
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.062
										Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.039
1,2,3	4,5	100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	Veised - Lehmvasikad	24.25	150	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.707	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.029
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	0.909
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	0.225
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.019
										Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.012
1,2,3	4,5	100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	Veised - Pullvasikad	96.99	150	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.581	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.078
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	2.987
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	0.601
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.062
										Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.031
1,2,3	4,5	100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	Veised - Pullvasikad	24.25	150	Vabapidamine, sügavallapanu, sõnnikueemaldus mobiilse vahendiga 2 korda kuus	0.707	Tahesõnnik (v.a linnusõnnik)	Tahesõnnikuhoidla, loomulik koorik	Loomapidamishoone	7664-41-7	Ammoniaak	0.024
										Loomapidamishoone	74-82-8	Metaan	0.909
										Sõnnikuhoidla	7664-41-7	Ammoniaak	0.183
										Sõnnikuhoidla	74-82-8	Metaan	0.019

											Sõnnikuhoidla	10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.01
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------------	---------------	-----------------------------------	------

7.6. Karjatamine (veisekasvatusel karjatamise kasutamise korral)

Heiteallika (v.a sõnnikuhoidla) nr plaanil või kaardil	Veiste toodangu- või vanuserühm	Karjatamine		
		Karjatamise päevade arv aruande aastal	Aruandeaasta karjatamisperioodi keskmine karjatamise tundide arv ööpäevas	Karjatamis-tegur
Karjamaade kaart	Ammlehmad	107	24	0.707
Karjamaade kaart	Ammlehmad	153	24	0.581
Karjamaade kaart	Lehmvasikad	107	24	0.707
Karjamaade kaart	Lehmvasikad	153	24	0.581
Karjamaade kaart	Pullvasikad	107	24	0.707
Karjamaade kaart	Pullvasikad	153	24	0.581
Karjamaade kaart	Muud veised	107	24	0.707
Karjamaade kaart	Muud veised	153	24	0.581

7.7. Söödas, piimas, juurdekasvus, lootes, munades ja väljaheites sisalduva lämmastiku mass heiteallika, looma või linnu toodangu- või vanuserühma ja pidamisviiside ning tehnoloogiate kaupa (lämmastikubilansi meetodi kasutamise korral)

Vorm ei ole asjakohane.

7.8. Tehnoloogilised äkkheited

Vorm ei ole asjakohane.

7.9. Heiteallikad ja saasteainete aasta ja hetkelised heitkogused tegevusalade kaupa

Tegevusala, tehnoloogiaprotsess, seade	Heiteallika ja väljuvate gaaside parameetrid													
SNAP kood	Heiteallikas					Väljuvate gaaside parameetrid			Välisõhku väljutatud saasteaine					
	Nr plaanil või kaardil	Nimetus	L-EST97 koordinaadid	Ava läbi-mõõt, m	Kontrollimatu heide	Väljumis kõrgus, m	Joon-kiirus, m/s	Tempera tuur, °C	CAS nr	Nimetus	Heitekogus			
											Hetkeline		Aastas	
Kogus	Mõõtühik	Kogus	Mõõtühik											
100501 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - lüpsilehmad	1	Laut 1	6451120,688354; 6451266,688388		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.012	g/s	0.363	tonni
									74-82-8	Metaan	0.207	g/s	6.522	tonni
100501 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - lüpsilehmad	2	Laut 2	6451115,688412; 6451261,688446		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.012	g/s	0.363	tonni
									74-82-8	Metaan	0.207	g/s	6.522	tonni
100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	3	Laut 3	6451115,688412; 6451261,688446		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.012	g/s	0.363	tonni
									74-82-8	Metaan	0.207	g/s	6.522	tonni
100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	4	Uus tahesõnnikuhoidla	6451092,688338; 6451104,688378		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.059	g/s	1.867	tonni
									74-82-8	Metaan	0.003	g/s	0.096	tonni
									10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.003	g/s	0.098	tonni
100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	5	Rekonstrueeritud tahesõnnikuhoidla	6451078,688405; 6451101,688479		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.123	g/s	3.89	tonni
									74-82-8	Metaan	0.006	g/s	0.20	tonni
									10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.006	g/s	0.203	tonni
100502 - Sõnnikukäitlus (orgaanilised ühendid) - muud kariloomad (ammlehmad, vasikad, mullikad)	6	Komposteeritud sõnniku hoidla	6451177,688522; 6451225,688560		Ei				7664-41-7	Ammoniaak	0.068	g/s	2.157	tonni
									74-82-8	Metaan	0.004	g/s	0.111	tonni
									10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.004	g/s	0.113	tonni

Kontrollimatu heite kirjeldus saasteallikate kaupa	
--	--

RM on raskmetall. Raskmetallid on järgmised metallid ja poolmetallid ning nende ühendid: plii (Pb), kaadmium (Cd), elavhõbe (Hg), arseen (As), kroom (Cr), vask (Cu), nikkel (Ni), seleen (Se), tsink (Zn), koobalt (Co), vanaadium (V), tallium (Tl), mangaan (Mn), molübdeen (Mo), tina (Sn), baarium (Ba), berüllium (Be), uraan (U).

POSid on püsivad orgaanilised saasteained, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta lisas 1 nimetatud ained ja benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ning indeno(1,2,3-cd)püreen.

PCDDd/PCDFd on polüklooritud dibenso-p-dioksiinid ja dibensofuraanid.

7.10. Heiteallikate prognoositava tööaja dünaamika päevade ja kuude lõikes

Heiteallikas		Tööajaline dünaamika kuude lõikes, protsentides hetkelisest heitkogusest												Päevade lõikes		
Nr plaanil või kaardil	Nimetus	Jan	Veebr	Märts	Apr	Mai	Juuni	Juuli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets	E - R	L	P
4,5	Sõnnikuhoidlad	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1,2,3	Laudad	100	100	100	100	60	20	0	0	0	50	100	100	100	100	100

7.11. Saasteainete püüdeseadmed ja heite vähendamise tehnoloogiasedmed

Vorm ei ole asjakohane.

7.12. Saasteainete heitkoguste ja välisõhu kvaliteedi taseme määramise kirjeldus

Välisõhu kvaliteedi taseme määramise mudelid või hajumisarvutus-programmid	Gaussi difusioonivõrrandi mudel
Välisõhu kvaliteedi taseme määramise hajumisarvutus-programmid	AEROPOL, versioon 5.3

Arvutusmeetod						
Saasteainete heitkoguste määramiseks kasutatav arvutusmeetod	Saasteainete heitkoguste määramiseks kasutatav määramismeetod	Iga välisõhku väljutatud saasteaine heitkoguse arvutuslik maksimaalväärtus				
		CAS kood	Nimetus	Heitkogus t/a	Heitkogus g/s	Ettepanekud heitkoguste seire korraldamiseks
Loomakasvatuse meetodika (riiklik)	Arvutusmeetod	7664-41-7	Ammoniaak	9.004	0.286	
		74-82-8	Metaan	19.973	0.633	
		10024-97-2(p)	Dilämmastikoksiid (põllumajandus)	0.414	0.013	

Meetodite kirjeldus ja lisainformatsioon

Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatava ammoniaagi (NH₃), metaani (CH₄) ja dilämmastikoksiidi (N₂O) heitkoguse määramise meetodid on kirjeldatud keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 66 "Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid".

Eriheitel põhineva meetodi kasutamise korral arvutatakse lämmastikuisaldus väljaheites (kg/aastas) järgmiselt:

$M_{N\text{väljaheited}} = L \times qN$, kus:

L – aastaloom, tk;

qN – väljaheites sisalduva lämmastiku eriheide, kg-des aastalooma kohta määruse nr 66 lisa tabelis 9 esitatu põhjal.

Karjatamise korral arvutatakse laudas ja sõnnikuhoidlas tekkiva ammoniaagi osakaal kogu ammoniaagi heitkogusest järgmise valemiga:

$sk = 1 - (d / 365 \times h / 24)$, kus:

d – karjatamispäevade arv aastas;

h – keskmine karjatamistundide arv ööpäevas karjatamisperioodil.

Loomakasvatushoonest väljutatava ammoniaagi heitkogus (kg/aastas) arvutatakse, lähtudes lämmastikuisaldusest väljaheites, järgmise valemiga:

$M_{NH3\text{laut}} = M_{N\text{väljaheited}} \times \text{klaut} / 100 \times sk$, kus:

klaut – lämmastiku lendumine ammoniaagina protsentides, mis on esitatud määruse nr 66 lisa tabelites 2–4.

Et hinnata OÜ Mooste Farmerid lautades kasutatav pidamisviis puhul lämmastiku lendumist ammoniaagina, konsulteeriti EMÜ söötmiseaduse õppetooli dotsendi Allan Kaasikuga, kelle hinnangul on vastava pidamisviisi puhul lämmastiku lendumine ammoniaagina lähedane 5%.

Sõnnikuhoidlast väljutatava ammoniaagi heitkogus (kg/aastas) arvutatakse järgmise valemiga:

$M_{NH3\text{sõnnikuhoidla}} = (M_{N\text{väljaheited}} \times sk - M_{NH3\text{laut}} / 1,214) \times \text{ksõnnikuhoidla} / 100$, kus:

1,214 – ammoniaagilt lämmastikule ülemineku tegur;

ksõnnikuhoidla – lämmastiku lendumine ammoniaagina protsentides määruse nr 66 lisa tabelis 5 esitatu põhjal.

Loomakasvatushoonest väljutatava metaani heitkogus (kg/aastas) arvutatakse järgmise valemiga:

$M_{CH4\text{laut}} = L \times qCH4\text{laut} \times sk$, kus:

qCH₄laut – määruse nr 66 lisa tabelis 6 esitatud eriheide, kg/aastaloom.

Sõnnikuhoidlast väljutatava metaani heitkogus (kg/aastas) arvutatakse järgmise valemiga:

$M_{CH4\text{sõnnikuhoidla}} = L \times qCH4\text{sõnnikuhoidla} \times sk$, kus:

qCH₄sõnnikuhoidla – määruse nr 66 lisa tabelis 7 esitatud eriheide, kg/aastaloom.

Sõnnikuhoidlast väljutatava dilämmastikoksiidi heitkogus (kg/aastas) arvutatakse järgmise valemiga:

$M_{N2O\text{sõnnikuhoidla}} = M_{N\text{väljaheited}} \times sk \times \text{ksõnnikuhoidla} / 100$, kus:

ksõnnikuhoidla – lämmastiku lendumine dilämmastikoksiidina protsentides määruse nr 66 lisa tabelis 8 esitatu põhjal.

Ammlehmade ja pullide saasteainete heitkoguste arvutamise näide:

Sõnnikuhoidlas tekkiva ammoniaagi osakaal:

$sk = 1 - (153/365 \times 24/24) = 0,581$

Lämmastikuisaldus väljaheites (kg/aastas):

$M_{N\text{väljaheid}} = 278,79 \cdot 72,4 = 20184,40 \text{ kg/a}$
 Loomakasvatushoonest väljutatava ammoniaagi heitkogus (kg/aastas):
 $M_{NH_3\text{laut}} = 20184,40 \cdot 0,581/100 \cdot 5 = 586,36 \text{ kg/a}$
 Sõnnikuhoidlast väljutatava ammoniaagi heitkogus (kg/aastas):
 $M_{NH_3\text{sõnnikuhoidla}} = (20184,40 \cdot 0,581 - 586,36/1,214) \cdot 40/100 = 4497,66 \text{ kg/a}$
 Loomakasvatushoonest väljutatava metaani heitkogus (kg/aastas):
 $M_{CH_4\text{laut}} = 278,79 \cdot 53 \cdot 0,581 = 8584,78 \text{ kg/a}$
 Sõnnikuhoidlast väljutatava metaani heitkogus (kg/aastas):
 $M_{CH_4\text{sõnnikuhoidla}} = 278,79 \cdot 1,1 \cdot 0,581 = 178,17 \text{ kg/a}$
 Sõnnikuhoidlast väljutatava diämmastikoksiidi heitkogus (kg/aastas):
 $M_{N_2O\text{sõnnikuhoidla}} = 20184,40 \cdot 0,581 \cdot 2/100 = 234,54 \text{ kg/a}$

7.13. Saasteainete hajumise arvutustulemused iga paikse heiteallika kohta

Heiteallikas		Välisõhku väljutatud saasteaine												
Nr plaanil või kaardil	Nimetus	CAS nr	Nimetus	Hetkeline heitkogus M, g/s	Õhukvaliteedi taseme piirväärtus - $\mu\text{g}/\text{m}^3$				Õhukvaliteedi taseme arvutuse tulemused					
					ÕPV ₁	ÕPV ₈	ÕPV ₂₄	ÕPV _a	Välisõhu maksimaalne arvutuslik õhukvaliteedi tase väljaspool tootmisterritooriumi Cm, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Suhe Cm / ÕPV ₁	Suhe Cm / ÕPV ₈	Suhe Cm / ÕPV ₂₄	Suhe Cm / ÕPV _a	
1,2,3	Laudad	7664-41-7	Ammoniaak	0.033				8	1					0.125
4,5,6	Sõnnikuhoidlad	7664-41-7	Ammoniaak	0.251				8	38					4.75

7.14. Ühel tootmisterritooriumil ja sellest väljaspool paiknevate heiteallikate koosmõju

Heiteallikate numbrid plaanil või kaardil	Saasteaine			Õhukvaliteedi taseme piirväärtus ÕPV ₁ (ÕPV ₈ , ÕPV ₂₄ , ÕPV _a) jm - näidata vajalik $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Välisõhu maksimaalne arvutuslik saastatuse tase $\sum Cm \mu\text{g}/\text{m}^3$	Suhe Cm / ÕPV
	CAS nr	Nimetus	Summaarne hetkeline heitkogus M, g/s			
1,2,3,4,5,6	7664-41-7	Ammoniaak	0.284	8	39	4.875

Koosmõju kirjeldus	<p>Ammoniaak lendub kätise kõikidest veisekasvatamisega seotud heiteallikatest. Ammoniaagi suurimad arvutuslikud kontsentratsioonid tekivad sõnnikuhoidlate vahetus läheduses. Laudahoonetest ja sõnnikuhoidlatest lenduva ammoniaagi heite koosmõjul ületab välisõhu maksimaalne arvutuslik saastatuse tase OÜ Mooste Farmerid kuuluvatest kinnistutest lõunas ja läänes õhukvaliteedi taseme sihtväärtust 8 µg/m³ ÕSVa.</p> <p>Tuleb arvestada, et arvutustes on kasutatud halvimat võimalikku olukorda, mille puhul on sõnnikuhoidlates 8 kuu sõnnikukogus. Reaalselt täituvad sõnnikuhoidlad järk-järgult ning sõnnikuhoidlaid tühjendatakse sagedamini kui kaheksa kuu tagant (ca 30% kevadel märtsis/aprillis ja ülejäänud sügisel enne loomade sisse toomist). Põhimõtteliselt on võimalik sõnnikut viia tootmisterritooriumilt minema ka sagedamini, mis vähendab ammoniaagi heidet tootmiskompleksist.</p>
--------------------	--

7.15. Välisõhus saasteainete hajumise arvutustulemuste analüüs

Välisõhu saaste fooniandmed	Lisa 17: Mooste_Farmerid_LHK_fooniandmed.pdf
Viited arvutusmetoodikale	Keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 84 "Õhukvaliteedi hindamise kord1" järgi võib välisõhu saastetaseme määramiseks kasutada arvutusprogramme, mis põhinevad Gaussi, Euleri, Lagrangeani või muudel samaväärsetel algoritmidel.
Viited arvutusprogrammile	Arvutused tehti mudeliga AEROPOL, versioon 5.3.
Arvutamiseks valitud meteoosta	2015-2017
Kasutatud meteoroloogiliste parameetrite loetelu	Tuule kiirus ja suund (10 meetri kõrgusel maapinnast), temperatuur, sademed ja pilvisus (pallides 10-pallisel skaalal)
Meteoroloogiliste parameetrite mõõtepunktide asukohad	Meteoroloogilised andmed pärinevad Tartu-Tõravere vaatlusjaamast
Ümbritseva piirkonna välisõhu kvaliteedi taseme muutumine pärast heiteallika töölerakendamist	

7.16. Saasteainete heitkoguste ja õhukvaliteedi seire

Vorm ei ole asjakohane.

7.17. Järeldused ja ettepanekud

Välisõhu väljutatavate saasteainete otsesel mõõtmisel või arvutuslikult saadud õhukvaliteedi taseme maksimaalväärtuste vastavus atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 alusel kehtestatud saasteainete õhukvaliteedi piirväärtustele väljaspool tootmisterritooriumi ja käitist ümbritsevas piirkonnas olevate elumajade juures. Kui asjakohane, vastavus atmosfääriõhu kaitse seaduse § 56 lõikes 3 kehtestatud välisõhus leviva müra normtasemetele.

Väljaspool tootmisterritooriumi piiri	Hajumisarvutuste tulemuste põhjal ületab Mooste veisefarmi kõigist saasteallikatest põhjustatud aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon tootmisterritooriumi piirist lõuna ja lääne suunas keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 75 sätestatud ammoniaagi aasta keskmise kontsentratsiooni sihtväärtust.
Käitist ümbritsevas piirkonnas olevate elumajade juures	Hajumisarvutuste tulemuste põhjal ei ületa Mooste veisefarmi kõigist saasteallikatest põhjustatud aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon käitist ümbritsevas piirkonnas olevate elumajade juures keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 75 sätestatud ammoniaagi aasta keskmise kontsentratsiooni sihtväärtust.

Muu

Heiteallikad ja saasteained, mille osakaal on välisõhu saastatuse tekitamises suurim	Ammoniaagi suurimad arvutuslikud kontsentratsioonid tekivad sõnnikuhoidlate vahetus läheduses tootmisterritooriumi lõuna osas.
--	--

<p>Ettepanekud õhusaasteloaga kehtestatavate saasteainete heitkoguste kohta ning rakendatavate saasteainete heite, müra ning lõhnaaine esinemise vähendamise meetmete kohta</p>	<p>Suurimad ammoniaagi heitkogused tulenevad sõnniku hoidlatest, mis paiknevad tootmisterritooriumi lõunapiiri lähedal. Alal, mille ulatuses aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon ületab sätestatud sihtväärtust, asub Kompostimisväljaku (kü tunnus 47301:002:0149) kinnistul asuv Mooste kompostimisväljak ja Mooste jäätmejaam ning osaliselt kaks reformimata riigimaa maaüksust, Suurfarmitagune tee L1 (kü tunnus 47301:001:0452) ja Linajaama tee 8 (kü tunnus 47301:002:0200) põllumaa. Kuna kompostimisväljak ja jäätmejaam on elanikele kodutehnika ja kompostitava materjali toomiseks avatud üks kord nädalas poole päeva jooksul, siis ei toimu alal tegevusi, mis põhjustaksid inimeste pikaajalist viibimist alal.</p> <p>Sõnnikuhoidlate katmine ei taga suure tõenäosusega ammoniaagi aasta keskmise kontsentratsiooni jäämist allapoole kehtestatud sihtväärtust väljaspool tootmisterritooriumi, kuna hoidlad asuvad tootmisterritooriumi piiril.</p> <p>Sõnnikuhoidlatele tootmisterritooriumil alternatiivset asukohta ei ole, kuna kinnistu suurus ei võimalda seda.</p> <p>Sõnnikuhoidlate rajamisel teises kohas kandub ammoniaagi aastakeskmist sihtväärtust ületav kontsentratsioon suure tõenäosusega teistele kinnistutele.</p> <p>Tuleb arvestada, et arvutustes on kasutatud halvimat võimalikku olukorda, mille puhul on sõnnikuhoidlates 8 kuu sõnnikukogus. Reaalselt täituvad sõnnikuhoidlad järk-järgult ning sõnnikuhoidlaid tühjendatakse sagedamini kui kaheksa kuu tagant (ca 30% kevadel märtsis/aprillis ja ülejäänud sügisel enne loomade sisse toomist). Põhimõtteliselt on võimalik sõnnikut viia tootmisterritooriumilt minema ka sagedamini, mis vähendab ammoniaagi heidet tootmiskompleksist.</p> <p>Võimaluse ja vajaduse korral sõlmitakse eelnimetatud maaüksuste omanikega kirjalikud kokkulepped, mille alusel on ala, mille ulatuses aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon ületab sätestatud sihtväärtust, võimalik lugeda tootmisterritooriumi osaks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 101 lõige 1 punkt 1 tähenduses.</p>
<p>Ettepanekud välisõhku väljutatavate saasteainete heitkoguste ja müra omaseireks ning seirejaama asukohaks</p>	<p>Lõhna teket tuleb pidevalt organoleptiliselt jälgida. Lõhnaheitest ja müra tekkest tulenevad kaebusi tuleb registreerida ja analüüsida.</p>
<p>Ettepanekud saasteainete heitkoguste vähendamiseks ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise korral</p>	<p>Saasteainete heitkoguseid vähendaks sõnnikuhoidlate katmine ning hoidlate sagedasem tühjendamine.</p> <p>Sõnniku eemaldamisel lautadest, sõnniku hoidlate tühjendamisel ja sõnniku laotamisel põldudele tuleb arvestada tuule tugevuse ja suuna mõjuga saasteainete levikule. Tegevusteks tuleks valida aeg, mil saasteainete ja lõhna levik lääne, edela ja lõuna suunda ei ole intensiivne.</p> <p>Kuna Mooste kompostimisväljak ja jäätmejaam on elanikele avatud üks kord nädalas poole päeva jooksul, on võimalik vältida seda aega intensiivsemat saasteainete ja lõhna levikut põhjustavate tegevuste läbiviimisel.</p>

<p>Informatsioon tegevusega kaasneda võiva muu keskkonnahäiringu kohta keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 tähenduses. St et ehk lisaks sellele, et tegevusega võib avalduda ebasoodne mõju eelkõige välisõhule, tuleb LHK projektis märkida (kui asjakohane) muud keskkonnahäiringud, mis võivad konkreetse tegevuse tagajärjel tekkida. Näiteks ebasoodne mõju inimese varale või kultuuripärandile.</p>	
---	--

7.18. Täiendavad andmed

Kasutatud kirjanduse loetelu	
------------------------------	--

LHK projekti koostaja

Nimi	AS Kobras
Registrikood/isikukood	10171636
Postiaadress	Riia 35, 50410 Tartu
Telefon	7300310
E-posti aadress	kobras@kobras.ee

LHK projekti lisad	<p>Lisa 18: Mooste_Farmerid_LHK_fooniandmed.pdf Lisa 19: Mooste_Farmerid_LHK_lahteandmed.pdf Lisa 20: Mooste_Farmerid_asukohakaart.png</p>
Mudeldatud hajumisarvutuse kaardipilt	Lisa 21: Mooste_Farmerid_LHK_ammoniaagi_hajumisarvutus.pdf
LHK projekti täiendavad andmed	

8. Kätise jäätmehooldust käsitlevad andmed

8.1. Tegevuskoha põhi- ja kõrvaltegevus(ed) vastavalt E-PRTR määruse I lisale

Vorm ei ole asjakohane.

8.2. Andmed jäätmeliikide ja -koguste ning jäätmete kavandatava liikumise kohta kalendriaasta jooksul

Jäätmeliik	Sissetulek			Väljaminek						
	Tekib (t/a)	Saadakse teistelt (ettevõtjatelt, asutustelt, isikutelt) (t/a)	Kokku	Taaskasutatakse		Kõrvaldatakse		Antakse teistele ettevõtjatele (t/a)	Kokku	Ladustamine
				Kogus (t/a)	R-kood	Kogus (t/a)	D- kood			
20 03 01 - Prügi (segaolmejäätmed)	0.40		0.40					0.40	0.40	0
02 01 02 - Loomsete kudede jäätmed	3		3					3	3	0
02 01 04 - Plastijäätmed (välja arvatud pakendid)	1		1					1	1	0
15 01 02 - Plastpakendid	0.60		0.60					0.60	0.60	0
15 01 01 - Paber- ja kartongpakendid	0.20		0.20					0.20	0.20	0
02 01 03 - Taimsete kudede jäätmed	115		115	115	R3o - bioloogiline ringlussevõtt, sealhulgas kompostimine ja muud bioloogilised muundamisprotsessid				115	0
20 01 01 - Paber ja kartong	0.10		0.10					0.10	0.10	0

8.3. Andmed jäätmete kogumise ja veo ning ladestamise ja vahetu keskkonda viimise kohta kalendriaasta jooksul

Jäätmeliik	Jäätmete kogumise viis	Veetav kogus (t/a)	Veok	Jäätmevedaja	Jäätmeveo sihtkoht				
					Jäätmekäitluskoht	Aadress	Jäätmeid vastuvõttev ettevõtja		Keskkonda viimine, t/a
							Ärinimi või nimi	Äriregistri või isikukood	
20 03 01 - Prügi (segaolmejäätmed)	Segaolmejäätmete konteiner	0.40	Prügiveok	Veoettevõtja	Pole teada	Pole teada	Eesti Keskkonnateenused AS	10 277 820	
02 01 02 - Loomsete kudede jäätmed	Loomsete jäätmete kogumiskoht	3	Veok	Veoettevõtja	AS Vireen	Ebavere küla, Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa	AS Vireen	10 787 656	
02 01 04 - Plastijäätmed (välja arvatud pakendid)	Betoonpinnal	1	Veok	Veoettevõtja	Pole teada	Pole teada	OÜ Paikre	10 836 969	
15 01 02 - Plastpakendid	Segaolmejäätmete konteiner	0.60	Prügiveok	Veoettevõtja	Pole teada	Pole teada	Eesti Keskkonnateenused AS	10 277 820	
15 01 01 - Paber- ja kartongpakendid	Segaolmejäätmete konteiner	0.20	Prügiveok	Veoettevõtja	Pole teada	Pole teada	Eesti Keskkonnateenused AS	10 277 820	
20 01 01 - Paber ja kartong	Segaolmejäätmete konteiner	0.10	Prügiveok	Veoettevõtja	Pole teada	Pole teada	Eesti Keskkonnateenused AS	10 277 820	

8.4. Korraldatava jäätmekäitluse selgitus ja tehnilise varustuse kirjeldus

Jäätmekäitlus ¹	Tehniline varustus	
	Kirjeldus	Failid
K - kogumine	Kogumiskonteiner	
R3o - bioloogiline ringlussevõtt, sealhulgas kompostimine ja muud bioloogilised muundamisprotsessid	Kogutakse tahesõnnikuhoidlasse, segatakse sõnnikuga ja laotatakse põllumaale	

¹ Jäätmekäitlustoimingute selgitused (pdf).

8.5. Tootmistegevuse selgitus koos jäätmete moodustumisega seotud toorme ning tehnoloogiaprotsesside iseloomustusega

Toore, millest moodustuvad jäätmed	Tehnoloogiaprotsessi iseloomustus	Arvutused tekkivate ja keskkonda viidavate jäätmete koguste hindamiseks	Jäätmete käitlemise tehnilise varustuse kirjeldus	Jäätmete käitlemise tehnilise varustuse kirjeldus
Söödad (pakendid)	Veiste pidamine	Tekkivate jäätmete kogust hinnatakse söödakulu alusel või hinnatakse protsendina olmejäätmete kogusest, mida hinnatakse äravedude alusel	Pakendite kogumine olmejäätmete konteinerisse ja üleandmine ettevõttele AS Eesti Keskkonnateenused	
Söödad (pakendid)	Veiste pidamine	Tekkivate jäätmete kogust hinnatakse äravedude alusel	Põllumajandusplasti jäätmete kogumine ja üle andmine ettevõttele OÜ Paikre	
Söödad	Veiste pidamine	Tekkivate jäätmete kogust hinnatakse sööda koguse ja kulu alusel	Tekkivad taimsete kudede jäätmed kogutakse tahesõnnikuhooldlasse, segatakse sõnnikuga ja laotatakse põllumaale	
Loomad	Veiste pidamine	Tekkivate jäätmete kogust hinnatakse äravedude alusel	Loomsete kõrvalsaaduste kogumine presentkattega kaetult kärusse, äravedu ning käitlemine ettevõtte AS Vireen poolt	

8.6. Jäätmete koostise ning jäätmekäitlustoimingute ja -tehnoloogia iseloomustus

Jäätmete keemiline koostis	Segaolmejäätmed – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja üleandmine jäätmekäitlejale
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Kogumine olmejäätmete konteinerisse (0,24 m3), konteineri tühjendamine kord kuus
Jäätmete keemiline koostis	Pakendijäätmed (plast, paber, kartong) – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja üleandmine jäätmekäitlejale
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Kogumine olmejäätmete konteinerisse (0,24 m3), konteineri tühjendamine kord kuus
Jäätmete keemiline koostis	Paber ja kartong – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja üleandmine jäätmekäitlejale
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Kogumine olmejäätmete konteinerisse (0,24 m3), konteineri tühjendamine kord kuus
Jäätmete keemiline koostis	Taimsete kudede jäätmed (silo jäätmed) – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja ringlussevõtt
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Kogumine tahesõnnikuhoidlasse, sõnnikuga segamine ja laotamine põllumaale
Jäätmete keemiline koostis	Loomsete kudede jäätmed – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja üleandmine jäätmekäitlejale
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Kogumine käitises presentkattega kaetult kärusse, äravedu tellitakse vastavalt vajadusele
Jäätmete keemiline koostis	Põllumajandusplast – täpne keemiline koostis teadmata
Jäätmekäitlustoimingu (-toimingute) kirjeldus	Jäätmete kogumine ja üleandmine jäätmekäitlejale
Jäätmekäitlus-tehnoloogia(d)	Jäätmete kogumine hoidlate betoonpinnal, äravedu vastavalt vajadusele

8.7. Jäätmekäitluskohtade kirjeldus

Vorm ei ole asjakohane.

8.8. Andmed isikute kohta, kellele kavatsetakse jäätmed üle anda

Isik	Aadress
AS Vireen	Ebavere küla, Väike-Maarja vald, 46209 Lääne-Virumaa
AS Eesti Keskkonnateenused	Artelli 15, Tallinn 15551
OÜ Paikre	Põlendmaa, Paikuse vald, Pärnumaa 86603

8.9. Ettepanekud jäätmekäitluskoha või jäätmetekkekoha omaseireks

Seirataav näitaja	Seire viis	Seire sagedus
Jäätmete kogus	Peetakse arvestust tekkivate, taaskasutatavate või jäätmekäitlusettevõtetele üle antavate jäätmete koguste kohta	pidev
Jäätmete kogumine	Kogumiskohtade visuaalne seire	pidev

8.10. Jäätmekäitluse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad tervise- ja keskkonnakaitsemeetmed, sealhulgas jäätmekäitluskohtade järelhoolduse kava

Tegevus	Meetme kirjeldus	Meetme rakendamine	Seotud failid
Konteineri paigaldamine	Konteineri paigaldamine piisava ligipääsetavusega asukohta kindlale pinnale/alusele.	Jäätmekäitluse alustamisel	
Jäätmete kogumise lõpetamine	Kogutud jäätmed antakse üle jäätmekäitlusluba omavale ettevõttele, jäätmete kogumiskohad korrastatakse.	Jäätmekäitluse lõpetamisel	
Biolagunevate jäätmete ringlussevõtu lõpetamine	Sõnnikuhoidlad veetakse tühjaks, sõnnik laotatakse ettevõtte põldudele või sõlmitakse kokkulepped teiste põllumajandustootjatega sõnniku laotamise osas.	Jäätmekäitluse lõpetamisel	
Käitise tegevuse lõpetamisel	Käitise tegevuse lõpetamisel antakse kõik jäätmed üle vastavat luba ja vajadusel ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavatele ettevõtetele. Territoorium korrastatakse.	Käitise tegevuse lõpetamisel	

8.11. Andmed jäätmete põletamisel või koospõletamisel tekkiva soojuse kasutamise kohta

Ei ole asjakohane

8.12. Andmed põletamisel tekkivate, taaskasutatavate, sealhulgas ringlusse võetavate ja kõrvaldatavate jäätmete koguse ning jäätmete tekke vältimise ja vähendamise meetmete kohta

Ei ole asjakohane

8.13. Õhu- ja veeheite piirväärtusest kinnipidamiseks ja põletusprotsessi reguleerimiseks vajalike ning tehnoloogiaparameetrite mõõtmise regulaarsust ja täpsust tagavate mõõteseadmete nimistu koos tehnilise iseloomustusega

Ei ole asjakohane

8.14. Andmed prügila ja/või jäätmeoidla kavandatud mahutavuse kohta

Ei ole asjakohane

8.15. Prügila ja/või jäätmeoidla asukoha kirjeldus, selle hüdrogeoloogiline ja geoloogiline iseloomustus

Ei ole asjakohane

8.16. Taotleja kirjalik tõendus, et tal on tegutsemiseks vajaliku oskusega personal taotluses märgitud tegevusalal ning tema tegevus vastab keskkonnakaiste- ja tööhutusalasates õigusaktides kehtestatud nõuetele

Ei ole asjakohane

8.17. Prügila või jäätmeoidla töö korraldamisel õnnetuste vältimiseks ja nende kahjulike tagajärgede piiramiseks rakendatavad meetmed

Ei ole asjakohane

9. Jäätmete ladustamine kalendriaasta jooksul

Vorm ei ole asjakohane.

10. Äkkheide vette

Vorm ei ole asjakohane.

11. Kütuse kasutamine, energia tootmine ja tarbimine

11.1. Kütuse kasutamine ja energia tootmine kütuseliikide kaupa

Kasutatav kütus										Energia tootmine, MWh/a					
Kütuse nimetus	Väävli-sisaldus, %	Tuha-sisaldus, %	Alumine kütteväärtus, MJ/kg või gaasi korral MJ/Nm ³	Kogus, t/a või gaasi korral, tuh m ³					Erikulu, t, m ³ , kWh või muud tooteühiku kohta	Elektter			Soojus ja aur		
				Tootmis-protsessis	Ruumide kütmiseks ja olmevee soojendamiseks	Sise-trans-pordiks	Muu	Kokku		Oma tarve	Müük	Kokku	Oma tarve	Müük	Kokku
Diislikütus	0.001	0.01	42,6			6.60		6.60	0,011 t			0			0
Autobensiin	0.001		44			0.001		0.001	0,0011 kg			0			0

11.2. Energia tarbimine tootmisetappide või kasutusalaade kaupa

Tootmisetapp või kasutusala	Energia tarbimine, MWh/a										
	Elekter, MWh/a				Soojus, MWh/a				Aur, MWh/a		
	Omatoodang	Muu tarnija	Erikulu, MWh tooteühiku kohta	Kokku	Omatoodang	Muu tarnija	Erikulu, MWh tooteühiku kohta	Kokku	Omatoodang	Muu tarnija	Kokku
Valgustus		20	0.034	20				0			0
Olmeruumide kütmine		10	0.017	10				0			0
Jootmiseseadmed		10	0.017	10				0			0
Pumbajaam		1.20	0.002	1.20				0			0
Kokku	0	41.20		41.20	0	0		0	0	0	0

12. Välisõhus leviv lõhn, vibratsioon ja müra

12.1. Lõhna esinemine välisõhus

Lõhna allikas	Nr plaanil või kaardil	Lõhnaaine või ainete segu	Kasutatud määramismeetodid	Määramise teostaja	Määramise tulemused (lõhna esinemissagedus ja tugevus)	Lõhna vähendamise tegevuskava olemasolu või vajaduse põhjendus
Loomapidamishooned, sõnnikuhoiud	1-6	Väävelvesinik, ammoniaak, rasvhapped (orgaanilised happed, alkoholid, aldehüüdid, estrid, amiinid, sulfiidid, merkaptaanid, tsükliilised lämmastikuühendid), skatool	-	-	-	Vajadusel teostatakse lõhna esinemise hindamine.

Lõhnaaine esinemise hindamine	
-------------------------------	--

12.2. Vibratsioon

Vorm ei ole asjakohane.

12.3. Välisõhus leviv müra

Vorm ei ole asjakohane.

13. Käitise omaseire

Käitaja organisatsioonilise ülesehituse kirjeldus, millel on eristatavad käitises keskkonnajuhtimisega seotud ametikohad	OÜ Mooste Farmerid veisefarmis on neli täiskohaga töötajat. Keskkonnajuhtimisega tegeleb käitise juhataja.
--	--

Keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamise ülevaade	Sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi käitises rakendatud ei ole. Täidetakse käitise tegevust reguleerivate Eesti Vabariigi keskkonnavalaste õigusaktide nõudeid ning lähtutakse hea põllumajandustava põhimõtetest.
Andmed vastutuse ja volituste kohta avariide või avariiohu käsitlemisel ja põhjuste uurimisel	Vastutus ja volitused avariide või avariiohu käsitlemisel ja põhjuste uurimisel on käitise juhatajal.
Andmed korraldatud ja kavandatud keskkonnavalase koolituse kohta	Keskkonnaohutuse seisukohalt on olulisim järgida kehtestatud eeskirju ja nõudeid nii igapäevaste tööülesannete puhul kui ka avariilukorras tegutsemisel. Tööle asumisel läbitakse intensiivne väljaõpe, mille puhul käsitletakse ka keskkonnavalaseid eeskirju ja nõudeid (näiteks avariioht). Igapäevase töö käigus juhendatakse töötajaid vajaduspõhiselt, sh keskkonnavalaselt. Eraldi keskkonnavalaseid koolitusi ei ole seni korraldatud ega kavandatud.

Andmed veesaaste omaseire kohta

Omaseire punktide tekstiline selgitus	Veesaaste omaseiret ei teosta
Saastetaseme fooniandmed ning saastetaseme muutumise hinnang	Puuduvad
Lisaandmed veekogu ja põhjavee seisundile avaldatava mõju kohta	Puuduvad

Andmed pinnase ja põhjavee saastatuse omaseire kohta

Omaseire punktide tekstiline selgitus	Kord viie aasta jooksul teostatakse käitises kasutatava Mooste (Laho) puurkaevu veekvaliteedi seiret. Proov võetakse keskmise ammlehmalauda (asendiplaanil nr 2) keskel asuvast kraanist. Seiratavad näitajad: ammoonium, elektrijuhtivus, hägusus, KHT, lõhnaläve indeks, nitrit, nitraat, pH, üldlämmastik, üldraud, fluoriid, sulfaat, kloriid, mangaan, naatrium, lahustunud hapnik.
Saastetaseme fooniandmed ning saastetaseme muutumise hinnang	Kesk-Devoni Ida-Eesti vesikonna põhjavee seire andmete põhjal on piirkonna põhjavees suur rauasisaldus: 0,09 kuni 5,33 mg/l (keskmine 1,94 mg/l) (Eesti riikliku keskkonnaseire põhjaveekogumite seire 2016. a aastaaruanne).
Lisaandmed veekogu ja põhjavee seisundile avaldatava mõju kohta	Puuduvad

Andmed saastatuse vähendamise tehnoloogiaseadmete ja püüde- või puhastusseadmete hoolduse ja kontrolli kohta

Omaseire punktide tekstiline selgitus	Käitises ei kasutata saastatuse vähendamise tehnoloogiaseadmed ja püüde- või puhastusseadmed
---------------------------------------	--

Saastetaseme fooniandmed ning saastetaseme muutumise hinnang	Puuduvad
Lisaandmed veekogu ja põhjavee seisundile avaldatava mõju kohta	Puuduvad

13.1. Veesaaste omaseire

Vorm ei ole asjakohane.

13.2. Pinnase ja põhjavee saastatuse omaseire

Põhjaveekiht või proovivõtupunkti sügavus	Mõõtepunkti asukoht		Saasteaine					Analüüsi tegev labor
	Nr plaanil või kaardil	L-EST97 koordinaadid	CAS, EINECS või ELINCS nr	Nimetus	Seire sagedus	Kasutatavad mõõteriistad ja seadmed		
						Nimetus, tüüp	Kalibreerimis-sagedus	
Kesk-Devon	2	X: 6451167 Y: 688427	NH4	Ammoonium (NH4+)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			KHT	KHT	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			NO2	Nitrit (NO2-)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			No3	Nitraat (NO3-)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			pH	pH 6-9	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			Nyld	Üldlämmastik (Nüld)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			Fe-üld	Üldraud	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			16984-48-8	Fluoriidid	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			Cl	Kloriid	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			SO4	Sulfaat (SO42-)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			7439-96-5	Mangaan (Mn)	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			Na	Naatrium	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			O2	Lahustunud hapnik	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
			Elektrijuhtivus	Elektrijuhtivus	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor
K	Kaalium	üks kord viie aasta jooksul			akrediteeritud labor			

13.3. Saastuse vähendamise tehnoloogiaseadmete ja püüde- või puhastusseadmete hooldus ja kontroll

Vorm ei ole asjakohane.

13.4. Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed

Meede/Tegevus	Meetme kirjeldus	Meetme rakendamine
Tootmise seire	Peetakse arvestust loomade arvu üle ja jälgitakse pidevalt loomade füsioloogilist seisundit. On ülevaade kasutatavate söötade kvaliteedinäitajatest ning koostatakse loomade vajadustele vastavalt söödaratsioonid. Peetakse pidevat arvestust toorme, abimaterjalide, vee ja energia kasutamise üle. Peetakse arvestust sõnniku tekke, ladustamise ja laotamise üle.	Pidev. Loomade arvu ja sööda kulu jälgitakse laoarvestusena. Sööda kvaliteeti jälgitakse silo analüüside põhjal, mida teostab silokonservandi pakkuja kord aastas. Sõnniku koguseid arvestatakse hinnanguliselt. Veekasutust jälgitakse veemõõtja abil, mille näit registreeritakse kord kuus. Elektrikasutust jälgitakse pumbajaama ja lautade arvestite põhjal.
Jäätmetekke seire	On ülevaade jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ning jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale. Peetakse pidevat arvestust tekkinud, kogutud, veetud ja taaskasutatud jäätmete liigi, hulga ja omaduste kohta.	Pidev. Tekkivate jäätmete kogust arvestatakse jäätmete äraveo alusel ning hinnatakse protsentuaalselt toorme koguse alusel.
Lõhna seire	Lõhna tekke organoleptiline jälgimine, kaebuste registreerimine ja analüüsimine	Pidev
Muud asjakohased meetmed	Peetakse arvestust karjamaade kasutamise üle. Karjamaaid kasutatakse iga kolme aasta järel põllumaana, selle alusel määratakse kindlaks põllumaana kasutatavad ning sõnnikuga väetatavad alad.	Sõnniku laotamise ja karjatamise planeerimisel

14. Avariide vältimine ja tagajärgede piiramine (vesi, jäätme, õhk)

Tootmisetapp, tehnoloogiaprotsess	Võimaliku avarii ohu kirjeldus	Avariide vältimiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks (lühikirjeldus)	Avarii tagajärgede piiramiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks (lühikirjeldus)	Vastutaja ametikoht	Kehtestatud korra ja juhiste ülevaatamise sagedus	Viimase ülevaatuse kuupäev
Veiste jootmine, rajatiste ja seadmete puhastamine	Veetrassi leke	Regulaarne seadmete tehnilise seisukorra kontroll ning vajaduspõhine hooldus ja remont	Lekke asukoha kindlaks tegemine ja lekke kõrvaldamine	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Veiste söötmine, sõnniku eemaldamine	Seadmete rikked	Regulaarne seadmete tehnilise seisukorra kontroll ja hooldus ning vajaduspõhine remont, seadmete tootja poolne regulaarne seadmete hooldus ja remont, vajadusel seadmete väljavahetamine	Seadmete töö katkestamine, remondi korraldamine, vajadusel seadmete asendamine või alternatiivse meetodi kasutamine	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Sõnniku eemaldamine	Ekstreemsest sademete hulgast tingitud sõnnikuhoidlate ja kogumiskaevude täitumine	Sõnnikuhoidlate ja kogumiskaevude täituvuse jälgimine ja vajaduspõhine tühjendamine	Virtsa laialivalgumise piiramine põhuga ja remondi korraldamine	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Sõnniku eemaldamine	Sõnnikuhoidlate konstruktsioonide purunemine	Sõnnikuhoidlate tehnilise seisukorra regulaarne kontroll ning vajaduspõhine hooldus ja remont	Virtsa laialivalgumise piiramine põhuga ja remondi korraldamine	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Veiste pidamine	Haiguspuhang	Haigustekitajate leviku takistamine (puhtuse tagamine, näriliste tõrje, lauta ei lasta kõvalisi isikuid, loomi ja linde). Veiste seisukorra pidev jälgimine.	Haiguskahtlusega loomade eraldamine karjast ning veterinaarteenuse tellimine, vajadusel haigusleviku piiramiseks puhastustööd	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Veiste pidamine	Tulekahju	Tuleohutuseeskirjade järgimine, tulekustutite olemasolu	Tegutsemine vastavalt tuleohutuseeskirjadele	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Veiste pidamine	Tööõnnetused	Töötajate väljaõpe ja igapäevane vajaduspõhine instrueerimine, eeskirjade järgimine	Tegutsemine vastavalt esmaabi ja õnnetusjuhtumite korral käitumise eeskirjadele	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018
Veiste jootmine	Elektrikatkestus	Vajaduspõhine elektrisüsteemide hooldus ja uuendamine	Elektriühenduse taastamise korraldamine, vajadusel alternatiivse jootmissüsteemi kasutamine	Farmijuhataja	Kord aastas	08.01.2018

15. Tegevushälbed

Tegevushälbe liik	Tootmisetapp, tehnoloogiaprotsess	Meede
Puhastustööd	Sõnniku eemaldamine lautadest ja lautade puhastamine. Sõnniku transpordil sõnniku sattumine hoidlate välisele alale.	Seadmete kasutuseeskirjade järgimine. Vältitakse hoidlate välisele alale sõnniku sattumist, vajadusel kõrvaldatakse koheselt.
Lekked	Veiste jootmine. Jootmiseseadmete lekked ja ummistused.	Kohesed hooldus- ja remonditööd vastavalt konkreetsele rikkele, vajadusel alternatiivse meetodi kasutamine.
Lekked	Sõnniku ladustamine. Leke sõnnikuhooldlatest või kogumiskaevudest.	Kohesed hooldus- ja remonditööd vastavalt konkreetsele lekkele.
Tootmiseseadmete rikked	Veiste söötmine ja jootmine. Veiste jootmisel, sööda ettevalmistamisel ja jagamisel kasutatavate seadmete rikked.	Kohesed hooldus- ja remonditööd vastavalt konkreetsele rikkele, vajadusel seadmete asendamine või alternatiivse meetodi kasutamine.
Puhastusseadmete rikked	Sõnniku eemaldamine lautadest ja lautade puhastamine. Sõnnikukäitlusseadme või survepesuri rike.	Kohesed hooldus- ja remonditööd vastavalt konkreetsele rikkele, vajadusel seadmete asendamine või alternatiivse meetodi kasutamine.
Tehnoloogiaseadmete töö alustamine	Veiste söötmine ja jootmine, sõnniku eemaldamine lautadest ja lautade puhastamine.	Seadmete kasutuseeskirjade järgimine.
Tehnoloogiaseadmete töö lõpetamine	Veiste söötmine ja jootmine, sõnniku eemaldamine lautadest ja lautade puhastamine.	Seadmete kasutuseeskirjade järgimine.
Muud tööd	Veiste pidamisel haiguste esinemine.	Veterinaarteenuse tellimine, vajadusel haiguskahtlusega looma eemaldamine karjast.

16. Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise tegevuse täieliku lõpetamise korral ja järelhooldemeetmed

<p>Tootmistevõime või selle osa likvideerimise ajal ja pärast tegevuse täieliku lõpetamist kasutusele võetavate keskkonnamõju vältimise või vähendamise meetmete loend ja kirjeldus</p>	<p>Käitises tegevuse lõpetamisel: loomad realiseeritakse (müüakse); laut tühjendatakse sõnnikust ja puhastatakse, sõnnik käideldakse vastavalt nõuetele, tagades seeläbi jääkreostuse tekke vältimise; olemasolev tooraine (nt sööt) müüakse või antakse üle jäätmekäitlejale; kõik käitises olevad abimaterjalid, kemikaalid (sh kütus) müüakse või antakse üle käitlusettevõttele; farmis kasutusel olev tehnika puhastatakse ja lülitatakse välja, mobiilsed seadmed (nt traktorid) müüakse või võetakse kasutusele ettevõtte teises(tes) käitises(tes); veetorustik tühjendatakse; käitise territooriumil selle sulgemise ajal olevad jäätmed (nt segaolmejäätmed ja ohtlikud jäätmed) antakse üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlejale, tagades nende nõuetekohase käitlemise; reovee kogumissüsteemid (kanalisatsiooni torustik ja settekaevud) tühjendatakse ja puhastatakse; kõik loomapidamishooned ja muud ehitised ning rajatised suletakse kõrvaliste isikutele ja loomadele juurdepääsu takistamiseks; farmihoonete lammutamisel ohtlike jäätmete tekkimisel tagatakse nende eraldi kogumine ning tava- ja ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlemine.</p>
<p>Kava tegevuse täieliku lõpetamise järgseks perioodiks, sealhulgas järelhooldemeetmete ja võimalikust jääksaastest lähtuva ohu vältimiseks rakendatavad meetmed</p>	<p>Käitise kavandatavast sulgemisest teavitatakse loa andjat järelhooldeks rakendatavate meetmete välja selgitamiseks.</p>

17. Lähteolukorra aruanne

Käitise tegevuskoha lähteolukorra aruanne	Lisa 22: Mooste_Farmerid_lahteolukorra_aruanne.pdf
---	--

18. Tabel 56. Ajutised erandid kompleksloa nõuetest

Vorm ei ole asjakohane.

19. Kirjandus ja sisu üldarusaadav lühikokkuvõte

Kasutatud kirjanduse ja metoodikate loetelu	<p>Asjakohased õigusaktid;</p> <p>Juhendmaterjalid:</p> <ul style="list-style-type: none">• Saastuse kompleksne vältimine ja kontroll, Parim võimalik tehnika veiste intensiivkasvatuses, Tartu 2013;• Veiste intensiivkasvatuse Eesti parima võimaliku tehnika juhendi põhjal koostatud PVT-järeldused, kinnitatud keskkonnaministri 27.03.2015, käskkirjaga nr 319;• Lähteolukorra aruande koostamise juhendmaterjal. 2013. Keskkonnaministeerium; <p>Avalikud andmebaasid ja registrid:</p> <ul style="list-style-type: none">• EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem - Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur, http://loodus.keskkonnainfo.ee/WebEelis/infoleht.aspx;• Keskkonnaameti keskkonnateenuste portaal, https://eteenus.keskkonnaamet.ee/;• Keskkonnaregistri avalik teenus, http://register.keskkonnainfo.ee/;• Kultuurimälestiste riiklik register, http://register.muinas.ee/;• Maa-ameti Geoportaal, https://geoportaal.maaamet.ee/;• Riigi Ilmateenistus, https://ilmateenistus.ee/;• VEKA, http://veka.keskkonnainfo.ee/; <p>Ohutuskaardid;</p> <p>Muud materjalid:</p> <p>Riikliku keskkonnaseire põhjaveekogumine seire 2016. a aastaaruanne, Eesti Geoloogiakeskus, 2017</p> <p>Eesti Lihaveisekasvatajate Selts, http://www.lihaveis.ee/</p>
---	---

Tehniliste üksikasjadeta kokkuvõte

OÜ Mooste Farmerid veisefarmi põhitegevusalaks on veiste intensiivkasvatus. Veisefarmi laudakompleksi ülesseatud tootmisvõimsus on 591 vasikaga ammlehma ja 9 pulli. Loomi peetakse külmal perioodil lautades ning soojal perioodil karjamaal.

Veiste intensiivkasvatuse peamised tootmisetapid: veiste pidamine (söötade hoidmine ja segamine, söötmine, jootmine), sõnnikukäitlus (sõnniku eemaldamine laudast, sõnniku ladustamine).

Veiste intensiivkasvatuse tugitegevused: sööda varumine ja sisseostmine, veevarustus ja reovee käitlemine, jäätmekäitlus, loomsed kõrvalsaadused, veterinaaria tugiteenus, sõnniku laotamine põldudele.

Ettevõtte tegevus vastab veiste intensiivkasvatuse parimale võimalikule tehnikale (PVT).

Ettevõtte tegevuses järgitakse hea põllumajandustava põhimõtteid.

Käitise tegevusel arvestatakse müra tekke ja saasteainete õhkuheite piiramise ning keskkonnasäästliku energia-, vee-, toorme ja kemikaalide kasutamise põhimõtetega.

Olulisim negatiivne keskkonnamõju tuleneb sõnniku tekke ja käitlemisega kaasnevast saasteainete õhkuheitest. Loomi peetakse vabapidamisel sügavallapanul. Sõnnikut eemaldatakse lautadest söötmisalalt kuni kolm korda nädalas ja puhkealalt kuni kaks korda kuus. Sõnnik ladustatakse lekkekindlatesse sõnnikuhoidlatesse ning laotatakse põllumaadele. Ammoniaagi hajumisarvutuste põhjal esinevad ammoniaagi suurimad arvutuslikud kontsentratsioonid sõnnikuhoidlate vahetus läheduses. Kuna sõnnikuhoidlad asuvad tootmisterritooriumi piiri ääres ületab ammoniaagi aasta keskmine kontsentratsioon territooriumist lõuna ja lääne suunas keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 75 sätestatud ammoniaagi aasta keskmise kontsentratsiooni sihtväärtust.

Alal, mille ulatuses aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon ületab sätestatud sihtväärtust, asub

Kompostimisväljaku (kü tunnus 47301:002:0149) kinnistul asuv Mooste kompostimisväljak ja Mooste jäätmejaam ning osaliselt kaks reformimata riigimaa maaüksust, Suurfarmitagune tee L1 (kü tunnus 47301:001:0452) ja Linajaama tee 8 (kü tunnus 47301:002:0200) põllumaa. Kuna kompostimisväljak ja jäätmejaam on elanikele kodutehnika ja kompostitava materjali toomiseks avatud üks kord nädalas poole päeva jooksul, siis ei toimu alal tegevusi, mis põhjustaksid inimeste pikaajalist viibimist alal.

Sõnnikuhoidlate katmine ei taga suure tõenäosusega ammoniaagi aasta keskmise kontsentratsiooni jäämist allapoole kehtestatud sihtväärtust väljaspool tootmisterritooriumi, kuna hoidlad asuvad tootmisterritooriumi piiril.

Sõnnikuhoidlatele tootmisterritooriumil alternatiivset asukohta ei ole, kuna kinnistu suurus ei võimalda seda.

Sõnnikuhoidlate rajamisel teises kohas kandub ammoniaagi aastakeskmist sihtväärtust ületav kontsentratsioon suure tõenäosusega teistele kinnistutele.

Tuleb arvestada, et arvutustes on kasutatud halvimat võimalikku olukorda, mille puhul on sõnnikuhoidlates 8 kuu sõnnikukogus. Reaalselt täituvad sõnnikuhoidlad järk-järgult ning sõnnikuhoidlaid tühjendatakse sagedamini kui kaheksa kuu tagant (ca 30% kevadel märtsis/aprillis ja ülejäänud sügisel enne loomade sisse toomist). Põhimõtteliselt on võimalik sõnnikut viia tootmisterritooriumilt minema ka sagedamini, mis vähendab ammoniaagi heidet tootmiskompleksist.

Võimaluse ja vajaduse korral sõlmitakse eelnimetatud maaüksuste omanikega kirjalikud kokkulepped, mille alusel on ala, mille ulatuses aasta keskmine ammoniaagi kontsentratsioon ületab sätestatud sihtväärtust, võimalik lugeda tootmisterritooriumi osaks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 101 lõige 1 punkt 1 tähenduses.

20. Taotlusele lisatavad dokumendid

Kavandatava tehnoloogia, meetodite ja meetmete alternatiivide lühikirjeldus, sh mittetehniline kokkuvõte	
Dokumendid, mis tõendavad käitise asukoha maatüki õiguspärasust valdust või muud õiguslikku alust tegutseda käitise asukohas loa alusel	Lisa 23: Mooste_Farmerid_Rasina_mnt_18_kinnistusraamatu_valjavote.pdf Lisa 24: Mooste_Farmerid_Suurfarmitagune_tee_9_kinnistusraamatu_valjavote.pdf Lisa 25: Pumbajaama_kinnistusraamatu_valjavote.pdf
Muud dokumendid mida taotleja peab vajalikuks taotlusele lisada	Lisa 26: Keskkonnaamet_Otsus_veehaarde_sanitaarkaitseala_vahendamise_kohta_1_3_18_1774_27.06.2018_KorraIdus.bdoc